

EVALUATIE TER MEULEN FONDS 1995-2001

Evaluatie Ter Meulen Fonds 1995-2001

NOVEMBER 2003

© 2003. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, via internet of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende, behoudens de uitzonderingen bij de wet gesteld.

Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW)

Adres: Kloveniersburgwal 29, 1011 JV Amsterdam

Postadres: Postbus 19121, 1000 GC Amsterdam

Telefoon: 020-5510700/763

Fax: 020-6204941

E-mail: tmf@bureau.knaw.nl

www-adres: <http://www.knaw.nl>

Voor het bestellen van publicaties: 020-5510780

Het papier van deze uitgave voldoet aan ISO-norm 9706 (1994) voor permanent houdbaar papier

Inhoud

Voorwoord	7
1. Het Ter Meulen Fonds	9
1.1 Geschiedenis van het Ter Meulen Fonds	9
1.2 Activiteiten en procedures	9
1.3 Samenstelling en taken van de Adviescommissie	12
1.4 Beheer van het Fonds	13
2. Evaluatie van het Ter Meulen Fonds 1995-2001	15
2.1 Analyse van stipendia en subsidies voor werkbezoeken in de periode 1995-2001	15
2.2 Conclusies analyse	24
2.3 Uitwerking evaluatie	25
2.4 Conclusies evaluatie	32
2.5 Discussie	34
Lijst van afkortingen	37
Bijlagen	
1. Voorwaarden voor toekenning stipendia/subsidies werkbezoeken	38
2. Bepalingen stipendia en subsidies voor werkbezoek vanwege het Ter Meulen Fonds	40
3. Bepalingen subsidie voor werkbezoek vanwege het Ter Meulen Fonds	44
4. Overzicht stipendia en werkbezoeken Ter Meulen Fonds 1985-heden	47
5. Overzicht werkbezoekers Ter Meulen Fonds 1985-heden	59

Voorwoord

Sinds 1985 stelt het Ter Meulen Fonds gelden ter beschikking aan jonge, veel belovende academici die enige tijd in het buitenland onderzoek willen verrichten dat betrekking heeft op de kindergeneeskunde. Afhankelijk van de subsidievorm, een stipendium of een werkbezoek, gaan deze onderzoekers voor één tot twee jaar, respectievelijk voor drie tot zes maanden, naar een vooraanstaand wetenschappelijk instituut in het buitenland om een onderzoek op te zetten, onderzoekservaring op te doen of om een nieuwe techniek te leren. Na afloop van deze buitenlandse periode keren zij terug om de nieuw verworven kennis te implementeren in het Nederlandse onderzoek.

In 1994 heeft een evaluatie van het Ter Meulen Fonds plaatsgevonden over de eerste 10 jaar. Deze eerste zelfevaluatie gaf aan dat de wijze waarop, en de vorm waarin het Ter Meulen Fonds subsidies verstrekt aan een behoefte voldeed. Zowel de wetenschappelijke carrière als de persoonlijke ontwikkeling van de subsidieontvangers bleken uiterst positief beïnvloed door het verblijf in het buitenland. Nu, acht jaar later is het tijd voor een tweede evaluatie. Opnieuw heeft het Fonds zich de vraag gesteld of de subsidievormen nog aansluiten bij de wensen van de aanvragers, en of de procedures tot tevredenheid stemmen. Daarnaast wilden wij inzicht verkrijgen in de uiteindelijke wetenschappelijke opbrengsten van de stipendia en werkbezoeken, en in de persoonlijke ervaringen en de verdere loopbaanontwikkeling van de subsidieontvangers. Om op deze vragen antwoord te krijgen is aan alle stipendiaten en personen die een subsidie voor een werkbezoek hadden ontvangen, uit de periode 1995 tot en met 2001, gevraagd een enquête in te vullen. Het jaar 2001 is als eindpunt gekozen aangezien vrijwel alle subsidieontvangers uit het jaar 2001 hun buitenlands onderzoek hebben afgerond.

De uitkomsten van de geretourneerde enquêtes en een algemene analyse van de aanvragen uit genoemde periode zijn gebundeld in dit boekje. Het opstellen van de enquête, het opsporen van alle subsidieontvangers, de analyse van de antwoorden en de algemene analyse van de aanvragen is het werk geweest van Marielle Kroon en Dianne van Avendonk onder leiding van Marij Stukart, secretaris van de Raad voor Medische Wetenschappen van de KNAW. De adviescommissie is hen bijzonder dankbaar voor hun grote inspanningen en heeft zeer veel waardering voor de nauwgezette wijze waarop zij deze analyse hebben uitgevoerd en vormgegeven.

De belangrijkste conclusie die uit deze tweede zelfevaluatie kan worden getrokken is dat het Ter Meulen Fonds van uitermate groot belang is voor het Nederlands onderzoek op het gebied van de kindergeneeskunde. Onderzoeksprojecten hebben bijgedragen aan ontwikkelingen op medisch-, moleculair-biologisch-, biochemisch-, microbiologisch-, embryologisch-, en psychologisch gebied van de kindergeneeskunde. Daarnaast toont de evaluatie duidelijk aan dat het Ter Meu-

len Fonds een belangrijke bijdrage levert aan de wetenschappelijke en persoonlijke ontwikkeling van de subsidieontvangers zelf.

De uitkomsten van deze tweede evaluatie stemmen mij optimistisch voor de toekomst. De wijze waarop het Ter Meulen Fonds jonge talentvolle onderzoekers helpt zich verder te ontwikkelen sluit aan bij hun wensen en verwachtingen en stimuleert hen om in het onderzoek actief te blijven. Daarmee zullen de kindergeneeskunde en daaraan verwante disciplines zich kunnen blijven ontwikkelen.

Nine V.A.M. Knoers

Voorzitter Adviescommissie Ter Meulen Fonds

1. Het Ter Meulen Fonds

1.1 Geschiedenis van het Ter Meulen Fonds

Het Ter Meulen Fonds (TMF) is in 1983 gevormd uit de nalatenschap van de jong overleden kinderarts-in-opleiding H.C.E. Ter Meulen. Het TMF is ondergebracht bij de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW). Het was de wens van heer Ter Meulen dat het Fonds werd aangewend om het wetenschappelijk onderzoek te bevorderen dat een bijdrage levert aan de kindergeneeskunde. Een door de KNAW benoemde adviescommissie is belast met de bewaking van deze doelstelling. Om zijn doel te bereiken verleent het Fonds sinds 1985 subsidies aan academici voor het verrichten van onderzoek in het buitenland. Vanaf het moment dat de eerste stipendiaten werden uitgezonden tot het moment dat dit boekje werd samengesteld (najaar 2003) hebben 132 academici werkzaam op het gebied van de kindergeneeskunde subsidie van het TMF ontvangen om onderzoek te verrichten in het buitenland. Het hoofddoel van het buitenlands verblijf moet steeds zijn het verwerven van nieuwe kennis en de implementatie van deze kennis in Nederland. Wetenschappers werkzaam in uiteenlopende onderzoeksrichtingen hebben de afgelopen jaren een subsidie van het Ter Meulen Fonds ontvangen. Voorbeelden van die onderzoeksrichtingen zijn farmacologie, microbiologie, moleculaire biologie, kinderneurologie, kinderpsychologie, klinische kindergeneeskunde en ontwikkelingsbiologie.

1.2 Activiteiten en procedures

Activiteiten van het Fonds

Het TMF heeft een tweetal hoofdactiviteiten. Ten eerste stelt het TMF tweemaal per jaar stipendia ter beschikking. Het gaat hier om buitenlandse onderzoeksprojecten van 12 maanden tot maximaal 24 maanden. Naast de stipendia biedt het TMF sinds 1990 de mogelijkheid tot het aanvragen van subsidies voor werkbezoeken van één tot drie maanden. Vanaf het jaar 2000 zijn de voorwaarden voor subsidiering van werkbezoeken uitgebreid: vier keer per jaar (vóór 2000 was dat twee keer per jaar) kunnen aanvragen worden ingediend voor werkbezoeken tot maximaal zes maanden (was drie maanden). Werkbezoeken zijn voornamelijk bedoeld voor het aanleren van technieken die in het Nederlandse onderzoek geïmplementeerd kunnen worden.

Als nevenactiviteit wordt sinds 2000 in samenwerking met de Nederlandse Vereniging van Kindergeneeskunde (NVK) jaarlijks een Ter Meulen Fonds Lezing georganiseerd. Deze lezing wordt gehouden op het jaarlijkse congres van het NVK. De spreker wordt om het jaar geselecteerd door het TMF (tot nu toe allen oud-stipendiaten). De andere jaren selecteert de Commissie Wetenschappelijke Vergaderingen van het NVK een spreker.

Procedures toekenning

STIPENDIA

Tweemaal per jaar wordt een selectieronde gehouden voor de stipendia. De (verlengings)aanvragen (ingediend via standaardformulieren) dienen vóór 1 maart of vóór 1 september van elk jaar ingediend te worden. De ontvangen aanvragen worden door het secretariaat en de voorzitter gescreend op formele criteria. Voldoet de aanvraag niet dan wordt deze afgewezen. De overgebleven kandidaten worden uitgenodigd voor een wetenschappelijke toelichting van circa 30 minuten met de Adviescommissie van het TMF. De Adviescommissie kan, indien nodig, extern advies van deskundigen vragen. Na selectie wordt de verdere procedure afgehandeld door het secretariaat, dat ook zorg draagt voor de financiële afhandeling.

WERKBEZOeken

Viermaal per jaar wordt een selectieronde gehouden voor de werkbezoeken. Deze aanvragen (ingediend via standaardformulieren) dienen vóór 1 maart, 1 juni, 1 september en 1 december van elk jaar te worden ingediend. De ontvangen aanvragen worden door het secretariaat Geneeskunde gescreend op formele criteria. De aanvragen die voldoen aan de criteria worden schriftelijk door twee commissieleden op kwaliteit beoordeeld. Aan de hand van deze beoordeling wordt de aanvraag goed- dan wel afgekeurd. Indien de twee commissieleden van mening verschillen over toe- dan wel afwijzing, beslist de voorzitter.

Na selectie wordt de verdere procedure afgehandeld door het secretariaat Geneeskunde, dat ook zorg draagt voor de financiële afhandeling en de eindverantwoording.

EISEN AAN KANDIDATEN EN PROJECTEN

Zowel aan de kandidaten voor stipendia en werkbezoeken als aan de projecten worden bepaalde eisen gesteld. De eis die voorop staat is dat zowel de kandidaat als het project van uitstekende kwaliteit dienen te zijn. Bij de selectie uit de kandidaten wordt rekening gehouden met de eerdere prestaties van de kandidaat en de opzet en haalbaarheid van het onderzoeksvoorstel. Verder gelden nog een aantal formele eisen voor de kandidaat en project.

Subsidies worden alleen verleend aan academici. Dat wil zeggen aan personen die hun doctoraal examen hebben afgelegd. De kandidaat dient onderzoek te verrichten op een gebied dat gerelateerd is aan de kindergeneeskunde. Dit gebied is breed gedefinieerd. Dit houdt in dat zowel fundamenteel onderzoek als klinisch onderzoek in aanmerking kunnen komen voor subsidie. Voorbeelden van onderzoeksgebieden zijn farmacologie, microbiologie, moleculaire biologie, kinderneurologie, kinderpsychologie, klinische kindergeneeskunde en ontwikkelingsbiologie.

Het onderzoek dient te worden uitgevoerd in het buitenland en in principe na terugkeer in Nederland te worden voortgezet. Bij stipendia wordt er vanuit gegaan dat de stipendiaat na terugkeer de mogelijkheid krijgt zijn/haar loopbaan in Nederland voort te zetten.

Het project dient een uitvoerige onderzoeksbeschrijving en een uitgebreid werkplan te bevatten. Verder dienen er al contacten met de buitenlandse onderzoeksgroep gelegd te zijn.

Financiën en eindverantwoording van de toegekende subsidies

FINANCIËN

Het stipendium en de subsidie voor werkbezoeken bestaat uit twee gedeelten: een bedrag voor verblijfskosten en een bedrag voor reiskosten. De hoogte van de verblijfsvergoeding hangt af van de locatie waar het onderzoek wordt uitgevoerd. De vergoeding is afgeleid van een door het Ministerie van Binnenlandse Zaken vastgestelde tarieflijst. Bijkomende kosten komen in principe niet voor vergoeding in aanmerking. In het geval van een stipendium wordt een bedrag gereserveerd voor een congres- of werkbezoek tijdens het verblijf in het buitenland.

In het geval van een stipendium kan ook een vergoeding voor reis- en verblijfskosten worden aangevraagd voor partner en/of kinderen die de stipendiaat vergezellen. Vergoeding voor de partner wordt alleen gegeven indien deze partner geen additionele inkomsten heeft. Ook kunnen, alleen bij een stipendium, aanvullende kosten van een ziektekostenverzekering voor het buitenland worden vergoed (tot een max. van 5% van het totaal bedrag aan verblijfskosten).

EINDVERANTWOORDING DOOR DE SUBSIDIEONTVANGERS

stipendia

Drie maanden na aanvang van het werkprogramma is de stipendiaat verplicht een kort sociaal verslag met betrekking tot zijn/haar persoonlijke ervaringen aan het TMF te sturen. Drie maanden na beëindiging van het stipendiumprogramma moet een wetenschappelijk eindverslag (via een standaardformulier) aan het TMF worden gestuurd betreffende het onderzoek en de behaalde resultaten gedurende de gehele stipendium periode. In dit verslag dient ook een financiële verantwoording te worden afgelegd. Ten aanzien van de verblijfskosten hoeft de stipendiaat slechts aan te tonen dat de periode in het buitenland is doorgebracht. Ten aanzien van de reiskosten dienen reisbiljetten te worden overlegd.

werkbezoek

De subsidieontvanger is verplicht binnen drie maanden na beëindiging van het werkbezoek een wetenschappelijk eindverslag in te dienen. Hierin moet ook een financiële verantwoording zijn opgenomen. Hierbij dienen bewijsstukken van de uitgaven met betrekking tot de reis- en verblijfskosten te worden overlegd. Aan de hand van deze verantwoording wordt de definitieve vergoeding voor de verblijfskosten vastgesteld.

1.3 Samenstelling en taken van de Adviescommissie

De Adviescommissie bestaat uit vijf leden die voor drie jaar worden benoemd en aansluitend eenmaal herbenoembaar zijn. De Adviescommissie kiest uit haar midden een voorzitter. Om te voorkomen dat de gehele commissie in één keer zal aftreden is een rooster van aftreden opgesteld. De samenstelling van de Adviescommissie vanaf 1984 is weergegeven in tabel 1.

TABEL

1

Samenstelling van de Adviescommissie TMF 1984-2003

Naam		Vakgebied	Periode
Prof. dr. J.T. Wiebes	Voorzitter	Systematische dierkunde en evolutiebiologie	1984-1987
Prof. dr. J. Joosse		Experimentele dierkunde	1984-1988
Prof. dr. L.H. van der Tweel		Medische fysica	1984-1988
Prof. dr. E. Mandema		Inwendige geneeskunde	1984-1992
Prof. dr. H.K.A. Visser	Voorzitter	Kindergeneeskunde	1987-1993
Prof. dr. H.F.R. Precht		Ontwikkelingsneurologie	1988-1993
Prof. dr. H.C. Hemker		Biochemie	1988-1994
Prof. dr. M.F. Niermeijer		Antropogenetica	1989-1995
Prof. dr. J.V.L. van den Brande	Voorzitter	Kindergeneeskunde	1992-1999
Prof. dr. B.C.L. Touwen		Ontwikkelingsneurologie	1993-1999
Prof. dr. S.W. de Laat	Voorzitter	Ontwikkelingsbiologie	1995-2000
Prof. dr. K. van Dam		Biochemie	1995-2000
Prof. dr. D. Lindhout	Voorzitter	Klinische genetica	1995-2001
Dr. M. Jansen		Kindergeneeskunde/ endocrinologie	1999-heden
Prof. dr. P.L.C. van Geert		Ontwikkelingspsychologie	1999-heden
Dr. O.H.J. Destréé		Ontwikkelingsbiologie	2000-heden
Prof. dr. R. van Driel	Voorzitter (tot 2002)	Biochemie	2000-heden
Prof. dr. V.V.A.M. Knoers	Voorzitter	Klinische genetica	2001-heden

Werkwijze van de Adviescommissie

De Adviescommissie vergadert tweemaal per jaar. In deze vergaderingen worden de stipendia beoordeeld en de financiën, wetenschappelijke eindverslagen, sociale verslagen en overige lopende zaken van het Fonds besproken. Daarnaast wordt schriftelijk viermaal per jaar een beroep op de commissie gedaan voor de beoordeling van de werkbezoeken.

Het secretariaat van de Adviescommissie wordt gevoerd door mw. dr. M.E. Kroon (beleidsmedewerker) en mw. G.J.H.M. van Avendonk (beleidsondersteunend medewerker). Het secretariaat staat onder leiding van mw. dr. M.J. Stukart (secretaris van de Raad voor Medische Wetenschappen van de KNAW).

1.4 Beheer van het Fonds

Het vermogen van het TMF wordt binnen door het bestuur van de KNAW vastgestelde kaders beheerd door een professionele vermogensbeheerder. De bestedingsruimte van het Fonds wordt jaarlijks door het bestuur van de KNAW vastgesteld en is gebaseerd op een bepaald percentage van het belegd vermogen. Uitgangspunt daarbij is het vermogen in stand te houden. In onderstaande tabel 2 is een overzicht gegeven van de uitgaven van het Fonds over de jaren 1995 tot en met 2002. Deze uitgaven bestaan uit subsidies en overige kosten (overheadkosten, vergaderkosten, publiciteit en de Ter Meulen Fonds Lezing).

Verantwoording

Jaarlijks wordt verslag uitgebracht over de werkzaamheden van het Fonds aan het bestuur van de KNAW en de familie Ter Meulen. De stichting voor Culturele en Maatschappelijke Beschikkingen controleert jaarlijks het algemeen en financiële verslag.

TABEL

2

Overzicht uitgaven

Jaar	Uitgaven (€)
1995	113.230
1996	172.320
1997	259.795
1998	325.700
1999	402.320
2000	483.085
2001	443.100
2002	438.020
Gemiddeld	329.696

2. Evaluatie van het Ter Meulen Fonds 1995-2001

2.1 Analyse van stipendia en subsidies voor werkbezoeken in de periode 1995-2001

Analyse van de toe/afgewezen subsidies per jaar

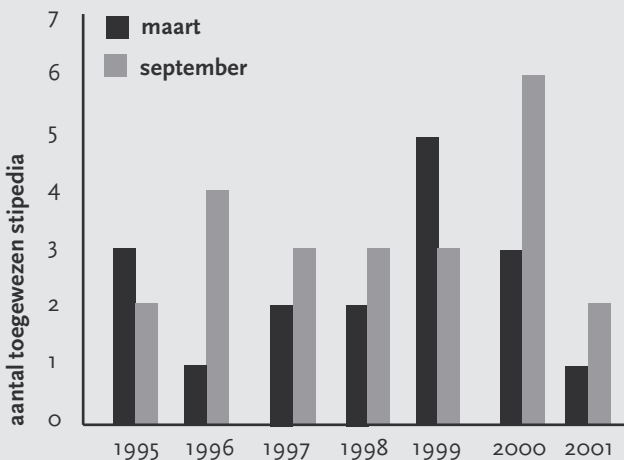
In de periode 1995 tot en met 2001 zijn in totaal 59 subsidies toegewezen. Dit waren 40 stipendia en 19 subsidies voor werkbezoeken. Een werkbezoek is een onderzoeksproject van ten hoogste zes maanden met de nadruk op het aanleren van technieken. Personen die een werkbezoek hebben uitgevoerd worden aangeduid met 'werkbezoekers'.

Twee stipendiaten hebben uiteindelijk geen gebruik gemaakt van de toegewezen subsidie. In deze analyse zijn zij wel meegenomen, zij hebben echter geen enquêteformulier ingevuld. In figuur 1 is per jaar aangegeven hoeveel stipendia zijn toegewezen. De aantallen per jaar zijn opgesplitst in de maart- en septemberronde.

FIGUUR

1

Aantal toegewezen stipendia per jaar

TABEL

3

Aantal toegewezen subsidies voor werkbezoeken per jaar

	maart	juni	sept.	dec.
1995			1	
1996	1		2	
1997				
1998				
1999	2		2	
2000	3	1	2	2
2001	2	1		

De werkbezoeken worden viermaal per jaar toegewezen. In tabel 3 is aangegeven hoeveel werkbezoeken er per jaar in de verschillende rondes zijn toegewezen. In 1997 en 1998 zijn geen subsidies voor werkbezoeken verleend (zie tabel 4).

TABEL

4

Het toewijzingspercentage per jaar van de stipendia en werkbezoeken

	aantal afgewezen	aantal toegewezen	toewijzings- percentage (%)
1995			
stipendia	5	5	50
werkbezoeken	2	1	33
1996			
stipendia	1	5	83
werkbezoeken	5	3	38
1997			
stipendia	3	5	63
werkbezoeken	3	0	0
1998			
stipendia	4	5	56
werkbezoeken	1	0	0
1999			
stipendia	0	8	100
werkbezoeken	2	4	67
2000			
stipendia	4	9	69
werkbezoeken	4	8	67
2001			
stipendia	4	3	43
werkbezoeken	2	3	60

De selectie van aanvragen voor stipendia en werkbezoeken is in eerste instantie gebaseerd op de kwaliteit van deze aanvragen. Daarnaast is het Fonds gebonden aan een jaarlijks budget beschikbaar voor subsidies. Dit houdt in dat bij vrijwel elke ronde niet alle aanvragen voor werkbezoeken en stipendia kunnen worden gehonoreerd. In bovenstaande tabel 4 staan de aantallen afgewezen en toegewezen aanvragen per jaar vermeld. Deze getallen leiden tot een gemiddeld jaarlijks toewijzingspercentage van 66% voor de stipendia en 38% voor de werkbezoeken.

De redenen voor afwijzing waren:

- Niet binnen doelstelling TMF (12x).
- Te lage kwaliteit/te weinig onderbouwd/werkdoel niet helder (8x).
- Lage prioriteit gezien beperkte financiële middelen (7x).
- Onderzoek had al plaatsgevonden. Subsidies worden niet verstrekt met terugwerkende kracht (1x).

Thuisbasis en bestemmingen

In tabel 5 is weergegeven vanuit welke universiteit of instelling de subsidieontvangers zijn uitgezonden. In de periode van 1995-2001 vertrok het hoogste percentage stipendiaten vanuit de Universiteit Utrecht (23% van alle stipendiaten). De Erasmus Universiteit komt op een tweede plaats (18% van alle stipendiaten). Bij de werkbezoeken kwamen relatief veel aanvragen vanuit de Erasmus Universiteit (32% van alle werkbezoekers). Het is opvallend dat er weinig aanvragen worden ingediend vanuit buitenuniversitaire instellingen.

TABEL

5

Uitzendende universiteiten en instellingen van 1995 tm 2001

	1995		1996		1997		1998		1999		2000		2001		Totaal	
	ST	WB	ST	WB	ST	WB	ST	WB	ST	WB	ST	WB	ST	WB	ST	WB
RUL	1		2						1	2	1				5	2
UvA				1					1		1				2	1
VUA									2						2	0
LUW	2														2	0
UU	1		1		1		2			1	3		1	2	9	3
RUG			1		1				1				1	1	4	1
UM					1				1	1		1			2	2
EUR	1	1		2	1		1		2		1	3	1		7	6
KUN					1		1			1	1	1			3	2
JZY*							1								1	0
NIH			1				1								1	0
NIOB									1		1	1			2	1
NKI												1			0	1
Totaal															40	19

ST=stipendia, WB=werkbezoeken

*Jozef Ziekenhuis Veldhoven

Tabel 6 geeft een overzicht van de buitenlandse bestemmingen. Weer is een onderscheid gemaakt tussen stipendia en werkbezoeken. Ook is aangegeven hoeveel personen binnen dan wel buiten Europa hun project hebben uitgevoerd. Zeer duidelijk is dat zowel bij de werkbezoeken als de stipendia de USA de favoriete bestemming is: 42% resp. 63% van de subsidieontvangers reisde af naar dit werelddeel. Onder stipendiaten is de UK de volgende bestemming die het meest frequent werd bezocht. Het verschil in aantal met de USA is echter zeer fors. De overige bestemmingen werden ongeveer even vaak bezocht. Bij de werkbezoeken is er geen duidelijk tweede favoriet land.

Landen binnen Europa werden vaker bezocht door werkbezoekers dan stipendiaten. Stipendiaten reisden bijna vijf keer zo vaak af naar landen buiten Europa dan naar landen binnen Europa.

TABEL 6

Bestemmingen van 1995-2001

	1995		1996		1997		1998		1999		2000		2001		Totaal	
	ST	WB	ST	WB	ST	WB	ST	WB	ST	WB	ST	WB	ST	WB	ST	WB
AUSTRALIË							1								1	0
BELGIË												1			0	1
CANADA		1	1						1	1					2	2
DUITSLAND				1						1					0	2
FINLAND												1			0	1
FRANKRIJK										1	1	1			1	2
ITALIË				1											0	1
INDONESIË	2														2	0
NIEUW-ZEELAND									2						2	0
UK	2				1				2			2			5	2
USA	1		4	1	4		4		2	1	8	3	2	3	25	8
ZUID-AFRIKA													1		1	0
ZWEDEN									1						1	0
EU	2		2	1					3	2	1	5			7	9
BUITEN DE EU	3	1	5	1	4		5		5	2	8	3	3	3	33	10

Duur buitenlands bezoek

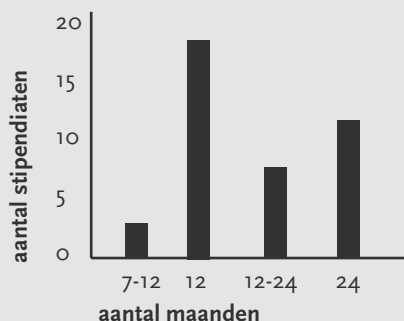
In figuur 2a en b is de duur van het stipendium/werkbezoek uitgezet tegen het aantal subsidieontvangers.

Gemiddeld verbleven stipendiaten 16.4 maanden in het buitenland. Achtien personen verbleven exact 12 maanden in het buitenland. Twintig personen verbleven, na verlenging van hun aanvraag, langer dan één jaar in het buitenland. Twaalf stipendiaten maakten gebruik van de maximale verblijfsduur van 24 maanden in het buitenland. Alle verlengingsaanvragen in de geanalyseerde periode werden gehonoreerd.

In de jaren 1995-1999 waren subsidies voor werkbezoeken slechts tot maximaal drie maanden mogelijk. In 2000 is deze subsidievorm verder uitgebreid tot en met zes maanden. De gemiddelde onderzoeksperiode over de gehele periode is 2.7 maanden. Van 1995-1999 was dit gemiddeld 2.6 maanden en van 2000-2001 2.9 maanden. De zes maanden regeling heeft in dit tijdsbestek dus nog geen invloed gehad op de gemiddelde verblijfsduur.

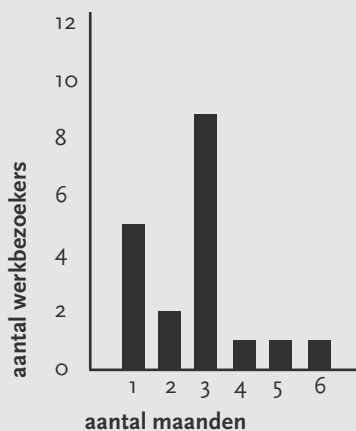
FIGUUR
2a

De duur van het stipendium uitgezet tegen het aantal subsidieontvangers

FIGUUR
2b

De duur van het werkbezoek uitgezet tegen het aantal subsidieontvangers

Vooropleiding van de stipendiaten en werkbezoekers

Tabel 7 geeft een overzicht van de vooropleidingen die werden gevolgd door stipendiaten en werkbezoekers. De meeste stipendiaten en werkbezoekers hadden geneeskunde als vooropleiding. Bij de stipendiaten zelfs 31 van de 40 academici (78%). Onder de werkbezoekers lag dit percentage beduidend lager op 47%. De verdeling geneeskunde/andere opleiding veranderde niet opmerkelijk in de tijd. Zowel bij de stipendia als werkbezoeken waren (medische of moleculaire) biologie en biomedische wetenschappen de vooropleidingen die na geneeskunde het meest frequent voorkwamen (20% van de stipendiaten, 42% van de werkbezoekers).

Eén stipendiaat studeerde zowel biomedische wetenschappen als geneeskunde en één werkbezoeker zowel biologie als geneeskunde.

TABEL 7

Vooropleidingen stipendiaten (ST) en werkbezoekers (WB)

	ST (n=40)	WB (n=19)
Geneeskunde	31	9
(Medische of moleculaire) biologie en biomedische wetenschappen	8	8
Gezondheidswetenschappen	2	1
Orthopedagogiek en psychologie	–	2

Functie bij vertrek

Tabel 8 geeft een overzicht van de functies die de stipendiaten en werkbezoekers bekleedden voor hun vertrek. De meerderheid van de personen was voor vertrek nog niet gepromoveerd en de grootste groep vertrok in de functie van AIO of OIO (40% van de stipendiaten en 53% van de werkbezoekers). In verhouding zijn er meer werkbezoekers voor vertrek gepromoveerd dan stipendiaten (42% van het totaal tegenover 28% van het totaal).

TABEL
8

Funcities bij vertrek

	ST (n=40)	WB (n=19)
Niet gepromoveerd		
AIO/OIO	16	10
AGIKO/AGIO	3	1
(BASIS)ARTS/ONDERZOEKER	8	–
SPECIALIST	2	–
Totaal	29 (73%)	11 (58%)
Gepromoveerd		
AGIO	2	–
(BASIS)ARTS/ONDERZOEKER	1	2
SPECIALIST	5	1
POSTDOC	3	4
UNIVERSITAIR HOOFDDOCENT	–	1
Totaal	11 (28%)	8 (42%)

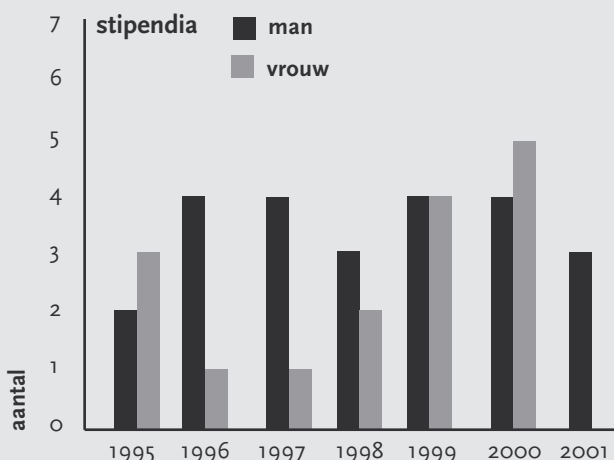
Man/vrouw verdeling onder de subsidieontvangers

In figuur 3a en b is aangegeven hoe de man/vrouw verdeling was onder de subsidieontvangers. In de jaren 1997 en 1998 zijn geen werkbezoeken gesubsidieerd. In totaal ontvingen 16 vrouwen een stipendium ten opzichte van 24 mannen (40% ten opzichte van 60%). Vanaf het jaar 1998 lijkt het aantal vrouwen weer toe te nemen.

De man/vrouw verhouding ligt duidelijk anders bij de werkbezoekers dan bij de stipendiaten. In totaal ontvingen 14 vrouwen een subsidie voor werkbezoek ten opzichte van vijf mannen (74% ten opzichte van 26%).

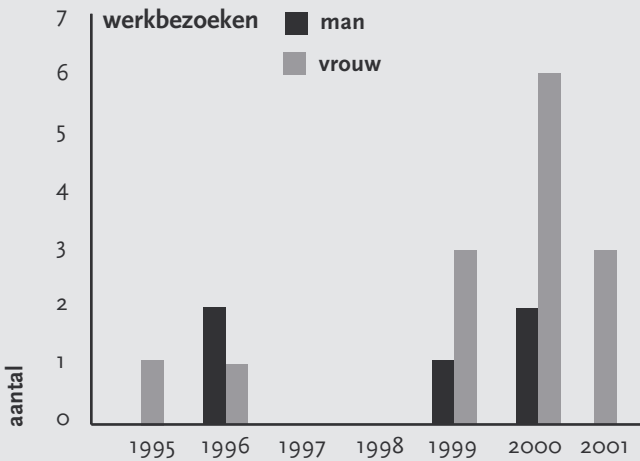
FIGUUR
3a

Man/vrouw verdeling onder de toegewezen stipendia

FIGUUR
3b

Man/vrouw verdeling onder de toegewezen subsidies voor werkbezoeken

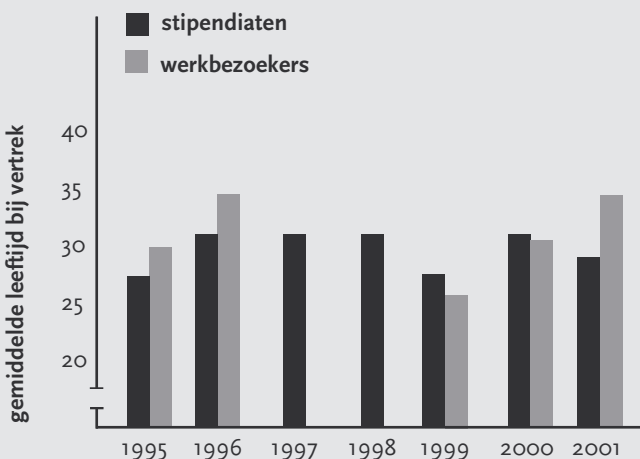

Gemiddelde leeftijd bij vertrek

In figuur 4 is de gemiddelde leeftijd bij vertrek uitgezet tegen het jaartal van vertrek. De gemiddelde leeftijd over de gehele periode was 31 jaar voor de stipendiaten en 30 jaar voor de werkbezoekers.

FIGUUR
4

Gemiddelde leeftijd uitgezet tegen het jaar van vertrek

Meereizen van partner en kinderen

Bij werkbezoeken wordt voor het meereizen van partners en kinderen geen vergoeding aangeboden. Bij stipendia bestaat wel deze mogelijkheid. In de periode 1995-2001 werd 20 keer (50% van de gevallen) een partner meegenomen naar het buitenland. Van deze 20 stellen namen 12 stellen één of meer kinderen mee naar de buitenlandse bestemming.

Andere subsidiebronnen

Indien subsidie wordt verkregen van andere instanties dan het TMF, wordt dit bedrag in mindering gebracht van het subsidiebedrag. Bij de stipendia werd 18 keer subsidie ontvangen naast het TMF (45%). Bij werkbezoeken was dit maar in 16% van de gevallen. De volgende nationale en internationale fondsen gaven mede subsidie aan de TMF stipendiaten en werkbezoekers:

Internationale fondsen: Fullbright beurs, NESTEGG, Human Frontiers Science Programm, EU.

Nationale fondsen: WOTRO, P.M. van Vlotenfonds, Stichting Kinderoncologie Groningen, Nutricia, Sophia Stichting, NWO, Maag Darm Lever Stichting, De drie lichten, N.V. voor neuropsychologie, Nederlands Astma Fonds, Nederlandse Kankerbestrijding/KWF, Stichting Koningsheide, Diabetes Fonds.

2.2 Conclusies analyse

Toewijzing stipendia en subsidies voor werkbezoeken

- Tot 1999 werden gemiddeld vijf stipendia per jaar toegewezen. De jaren 1999 en 2000 waren uitzonderlijk met acht en negen toewijzingen, terwijl in 2001 maar drie stipendia werden toegewezen.
- In de jaren 1999 en 2001 werden ook relatief veel subsidies voor werkbezoeken toegewezen.
- Het gemiddeld toewijzingspercentage over 1995 t.m. 2001 voor stipendia is 66%. 1999 was een uitschieter met 100%.
- Het toewijzingspercentage was voor de werkbezoeken erg laag tot 1999. Na 1999 steeg het tot zo'n 60%.

Thuisbasis, bestemming, verblijfsduur

- De Universiteit Utrecht en de Erasmus Universiteit waren over de gehele periode de grootste aanvragers van subsidies. Niet onverwacht aangezien deze universiteiten de twee grootste medische faculteiten van Nederland huisvesten.
- Er waren opvallend weinig buitenuniversitaire instellingen vertegenwoordigd.
- De USA was onbetwist de meest populaire bestemming.
- De werkbezoekers bleven relatief vaker in Europa.
- Ongeveer de helft van de stipendiaten (45%) verbleef exact één jaar in het buitenland. Vijftig procent van de stipendiaten vroeg een verlenging aan en verbleef tot maximaal twee jaar in het buitenland.
- Het merendeel van de werkbezoekers verbleef drie maanden in het buitenland.

Opleiding, functie bij vertrek

- Een duidelijke meerderheid van de subsidieontvangers had geneeskunde als vooropleiding (68%).
- De meerderheid van de subsidieontvangers was voor vertrek nog niet gepromoveerd (73% van de stipendiaten en 58% van de werkbezoekers).
- Onder stipendiaten was de meerderheid van het mannelijke geslacht (60% mannen t.o.v. 40% vrouwen). Vanaf 1998 lijkt het aantal vrouwen toe te nemen onder de stipendiaten.
- Onder de werkbezoekers was duidelijk de meerderheid van het vrouwelijke geslacht (74% vrouwen t.o.v. 26% mannen).
- De leeftijd bij vertrek ligt stabiel rond de dertig.
- Stipendiaten maken veelvuldig gebruik van de mogelijkheid een vergoeding aan te vragen voor meereizende partner en kinderen.

2.3 Uitwerking evaluatie

In totaal 59 personen hebben in de periode 1995-2001 een subsidie van het TMF ontvangen. Twee personen hebben uiteindelijk geen gebruik gemaakt van de subsidie en één persoon werkt nog aan het onderzoeksproject in het buitenland. Samenvattend hebben 56 personen die een TMF subsidie hebben ontvangen een evaluatieformulier toegestuurd gekregen. Stipendiaten (37 personen) en werkbezoekers (19 personen) ontvingen verschillende formulieren, aangezien de procedures en randvoorwaarden toch enigszins verschillen.

In de enquête werden ja/nee vragen gecombineerd met open vragen. De uitwerking van de antwoorden is gebundeld in verschillende hoofdstukken: aanvraagprocedure en randvoorwaarden, het verblijf in het buitenland, wetenschappelijke resultaten van het stipendium of werkbezoek, persoonlijke ervaringen tijdens en na de reis en het verloop van de verdere carrière.

Respons

De totale respons op de enquête bedroeg 75%. Bij de stipendiaten was dit percentage hoger dan bij de werkbezoekers. Van de stipendiaten stuurde 81% het enquêteformulier retour en 63% van de werkbezoekers.

Aanvraagprocedure en randvoorwaarden

NAAMSBEKENDHEID

Het is zeer van belang dat het Fonds naamsbekendheid geniet en dat onderzoekers en begeleiders op de hoogte zijn van de mogelijkheden die het Fonds biedt. Het TMF probeert via verschillende media de juiste personen bereiken.

In onderstaande tabel staat aangegeven hoe de subsidieontvangers aan informatie over het TMF zijn gekomen.

TABEL
9

Overzicht van bronnen waaruit de subsidieontvangers informatie over het TMF hebben verkregen

Informatie afkomstig uit/van	ST (%, n=30)	WB (%, n=12)
Begeleider/universiteit/instituut	60	50
Overige collegae	10	8
Internet	7	17
Poster	0	8
Advertentie	7	17
Overig	16	0

Verloop aanvraagprocedure

De overgrote meerderheid van de respondenten was van mening dat de procedure goed of prima was verlopen. Het belangrijkste onderdeel van de aanvraagprocedure voor stipendia is het gesprek van de kandidaat met de Adviescommissie. Uit de enquête blijkt dat dit gesprek veel indruk maakt op de kandidaten. Het gesprek werd onder andere 'intimiderend' en 'intensief' genoemd. Ook werd het gesprek als grondig en gedegen ervaren. Het werd soms zelfs zwaarder ervaren dan enig ander sollicitatiegesprek. Een aantal kandidaten vond het erg prettig om de kans te krijgen hun schriftelijke aanvraag mondeling toe te lichten. Bijvoorbeeld om recent verkregen resultaten bij de aanvraag te kunnen betrekken. In sommige gevallen krijgen kandidaten de kans om na beoordeling van de Adviescommissie een verbeterde versie van hun aanvraag in te dienen en zo alsnog kans te maken op subsidie. Deze gang van zaken werd zeer gewaardeerd door de betrokken personen.

De administratieve afwerking en de begeleiding vanuit het secretariaat werd over het algemeen zeer positief beoordeeld. Opmerkelijk vaak werd genoemd dat de financiële afhandeling vlot verliep en dat de persoonlijk interesse zeer gewaardeerd werd. Het secretariaat blijkt via de mail, telefoon en fax goed bereikbaar.

Het verblijf in het buitenland

Om een vruchtbaar verblijf in het buitenland mogelijk te maken is het belangrijk dat de subsidieontvanger goed begeleid wordt door zowel het thuisfront als door de ontvangende onderzoeksgroep. Ook is het van belang dat er voldoende financiële middelen aanwezig zijn.

FINANCIËN

Het TMF verstrekt vanaf 1994 een financiële vergoeding die gebaseerd is op de tarieflijst voor logies- en overige kosten bij buitenlandse dienstreizen van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Uit de evaluatie blijkt dat deze vergoeding voldoende is om het buitenlands verblijf te bekostigen.

Alle werkbezoekers gaven aan voldoende middelen te hebben gehad om het verblijf te bekostigen. Van de stipendiaten gaf slechts 10% aan te weinig geld te hebben ontvangen om het verblijf te kunnen financieren. Een enkeling voelde zich zelfs rijk na een aantal jaren een AIO salaris te hebben ontvangen.

Duidelijk is dat er wel financiële problemen ontstonden als partner en kind(eren) meereisden naar het buitenland. Hoewel het TMF een extra vergoeding verstrekt voor gezinsleden, blijkt dit zoveel extra kosten met zich mee te brengen dat deze vergoeding niet dekkend is.

BEGELEIDING

Een goede begeleiding vanuit de ontvangende als wel de uitzendende vakgroep is bevorderlijk voor het succes van het werkbezoek of stipendium. Het TMF poogt de begeleiding van de uitzendende vakgroep te stimuleren door een mentor aan te stellen die in beginsel afkomstig dient te zijn uit de aanvragende vakgroep.

De begeleiding van de ontvangende onderzoeksgroep werd in alle gevallen als goed tot prima omschreven. Ook de begeleiding vanuit Nederland werd als goed ervaren. In een aantal gevallen werd hier echter geen uitspraak over gedaan omdat er weinig begeleiding vanuit Nederland plaatsvond of eigenlijk niet nodig was.

Het nut van de mentor

Aan de stipendiaten en de werkbezoekers is gevraagd naar het nut van de mentor. Zowel onder stipendiaten als werkbezoekers gaf 55% aan dat de mentor nuttig was. Het contact met de uitzendende onderzoeksgroep bleef hierdoor gewaarborgd. Vaak werd genoemd dat de mentor niet zo zeer noodzakelijk was voor steun op het wetenschappelijk vlak maar eerder voor de mentale steun.

De overige 45% van de stipendiaten en werkbezoekers hebben hun mentor niet nodig gehad. Vaak was de rol van de mentor overlappend met die van de begeleider en/of promotor.

Een aantal personen maakte de opmerking dat een goede mentor bij de ontvangende vakgroep als veel belangrijker en nuttiger werd ervaren dan een mentor in Nederland. Een goed contact met de begeleider van de ontvangende vakgroep was van groot belang om alles te regelen (bijvoorbeeld de visa e.d.) voor het verblijf in het buitenland.

Wetenschappelijke resultaten van het stipendium of werkbezoek

In een klein aantal gevallen is het onderzoek niet uitgevoerd als oorspronkelijk beschreven (18% van het totaal) in de aanvraag. Onderzoeken werden zowel uitgebreid met extra vraagstellingen en experimenten als ingekort door bijvoorbeeld tijdgebrek. Op het moment van de evaluatie waren uiteindelijk 60% van de onderzoeksprojecten, waarvan het stipendium of werkbezoek deel uitmaakte, afgerond.

PROMOTIEONDERZOEK

Bij de stipendaten maakte 70% van de onderzoeksprojecten deel uit van het promotieonderzoek. Bij de werkbezoeken was dit in 42% van de projecten het geval. Uiteindelijk maakten de wetenschappelijke resultaten van het stipendium in 67% van de gevallen deel uit van het proefschrift. Bij de werkbezoeken was dit slechts 33%.

Op het moment dat de evaluatie werd uitgevoerd was 67% van de stipendiaten gepromoveerd. Van diegenen die een werkbezoek hadden uitgevoerd was eveneens 67% gepromoveerd (zie tabel II op pagina 30).

	ST (n=30)	WB (n=12)
0 publicaties	8	7
1	2	–
2	8	4
3	4	1
4	2	–
5 of meer	6	–

PUBLICATIES

Aan de subsidieontvangers is gevraagd naar het aantal publicaties dat tot nu toe is voortgekomen uit het buitenlandse onderzoeksproject (zie tabel 10).

In 42% van de gevallen leverde een werkbezoek een publicatie op. Vier personen hadden ieder twee artikelen gepubliceerd en één persoon drie artikelen.

Wat betreft de stipendiaten had 73% een publicatie die voortkwam uit het stipendium (22 personen). Van die 22 personen vormden degenen met twee publicaties de grootste groep, gevolgd door de groep met vijf of meer publicaties (zes personen). De uitschieters zijn één persoon met zes publicaties, één persoon met acht publicaties en één persoon met een uitzonderlijk hoog aantal: 31 publicaties.

CONGRESBEZOEK

Naast publiceren in vakbladen hebben ook veel werkbezoekers en stipendiaten hun werk gepresenteerd op een congres, mondeling dan wel via een poster. Van de werkbezoekers verzorgden vijf personen (42%) een congrespresentatie over hun behaalde resultaten. Van de stipendiaten presenteerde 26 personen (87%) hun resultaten op een congres.

Persoonlijke ervaringen tijdens en na de reis

In veel gevallen is het werkbezoek of stipendium de eerste buitenlandse werker-
varing voor de onderzoekers. Het Fonds vroeg zich af hoe de reis is ervaren en of de reis heeft bijgedragen aan de persoonlijke ontwikkeling.

Het overgrote deel van de subsidieontvangers beschreef hun reis als leerzaam en nuttig. De reis werd onder andere aangeduid als een enorme (werk)ervaring waardoor bepaalde eigenschappen, waaronder zelfstandigheid en doorzettings-
vermogen, werden gestimuleerd. Daarnaast werd opgemerkt dat werken in een vreemd land met een vreemde taal de persoon in kwestie assertiever en creatiever maakt. Termen die werden gebruikt om de ervaring te omschrijven waren onder andere: leerzaam, plezierig, nuttig, geweldige ervaring, stimulerend, horizon verbredend.

Wat betreft de persoonlijke ontwikkeling waren alle respondenten eensgezind. Een buitenlandse reis, kort of lang, heeft een grote (positieve) invloed op de persoonlijke ontwikkeling van de subsidieontvanger. Niet alleen professioneel werd de blik verruimd, de respondenten gaven ook aan levenservaring te hebben

opgedaan door de vele uitdagingen en ervaringen tijdens de buitenlandse onderzoeksperiode.

Sociaal verslag

Het TMF vraagt aan stipendiaten na drie maanden verblijf in het buitenland een sociaal verslag in te sturen. De bedoeling van dit verslag is dat duidelijk wordt hoe de stipendiaat de reis ervaart en onder welke omstandigheden hij/zij werkt en leeft. Dit dient onder andere ter informatie voor de Adviescommissie. Over het nut van het sociaal verslag bestaat wel enige twijfel onder de stipendiaten. Eénenzestig procent vond het wel enig nut hebben, maar dan vooral voor toekomstige stipendiaten. Negenendertig procent had geen duidelijke voorstelling waarvoor het sociaal verslag werd gebruikt en twijfelde over het nut ervan. Een aantal personen vond het schrijven van het verslag nuttig voor zichzelf, aangezien het hen dwong om met andere ogen naar zichzelf en de omgeving te kijken. Anderen vonden het echter zinloos en van weinig nut, aangezien elke belevenis persoonsgebonden is. Er werd aangegeven dat in plaats van een sociaal verslag persoonlijk contact met andere stipendiaten van groter nut zou kunnen zijn.

Contact met andere stipendiaten

Alhoewel het TMF niet actief ontmoetingen organiseert tussen toekomstige- of oud-stipendiaten had toch 47% van de stipendiaten contact gehad met andere stipendiaten. Elf personen hadden voor het vertrek naar het buitenland andere stipendiaten ontmoet en drie personen hadden na terugkomst mede-stipendiaten gesproken. De meesten ervaarden dit contact als erg nuttig, vooral als men voorafgaand aan de reis een mede-stipendiaat had ontmoet. De stipendiaten die vooraf of achteraf géén contact hadden gehad met mede-stipendiaten ervaarden dit echter niet als een gemis.

Verloop van de verdere carrière

Eén van de doelstellingen van het TMF is het investeren in het kindergeneeskundig onderzoek in Nederland. Het Fonds hoopt dat veel oud-stipendiaten en oud-werkbezoekers na hun terugkeer in Nederland actief blijven in het onderzoek en zo hun kennis die zij hebben opgedaan in het buitenland kunnen implementeren. In de enquête is een aantal vragen gesteld over het verdere verloop van de carrière om zo een indruk te krijgen in hoeverre deze doelstelling wordt behaald.

Terugkeer naar de oorspronkelijke functie

Triekwart van de werkbezoekers is na terugkomst weer aangesteld in de functie, die ook werd bekleed voor het vertrek. Onder de stipendiaten ligt dit percentage iets hoger (79%).

Na terugkeer in Nederland heeft 67% van de stipendiaten het onderzoek voortgezet in dezelfde onderzoeksrichting die werd gevolgd tijdens het stipendium. Bij de werkbezoeken lag dit percentage aanzienlijk hoger: 92% van de werkbezoekers bleef werkzaam in dezelfde onderzoeksrichting.

Actief in onderzoek en huidige functie

Het Fonds hoopt dat veel oud-stipendiaten en oud-werkbezoekers na hun terugkeer in Nederland nog lang actief blijven in het onderzoek. Op het moment van de enquête bleek 90% van de stipendiaten nog op één of andere manier actief in het onderzoek, bij de werkbezoekers lag dit percentage nog iets hoger (92%).

Tabel 11 geeft een overzicht van de functies die de oud-stipendiaten en oud-werkbezoekers bekleedden ten tijde van de evaluatie.

Tweederde van de stipendiaten (20 personen) en werkbezoekers (8 personen) is inmiddels gepromoveerd. Twintig van de 30 stipendiaten (67%) zijn werkzaam als arts of specialist, al dan niet in opleiding. Bij de werkbezoekers ligt dit percentage aanzienlijk lager: vier van de 12 personen (33%) is werkzaam als arts of specialist, al dan niet in opleiding. Daar staat tegenover dat 50% (zes personen) van de werkbezoekers als postdoc werkt, terwijl onder de stipendiaten maar 23% (7 personen) postdoctoraal onderzoeker is.

Vaak werd door artsen en specialisten aangegeven dat zij naast deze functie ook beleidsmatige taken uitvoeren.

TABEL 11

Overzicht huidige functies van oud-stipendiaten en oud-werkbezoekers

	ST (n=30)	WB (n=12)
Niet gepromoveerd		
AIO/OIO	3	2
AGIKO/AGIO	3	1
(BASIS)ARTS/ONDERZOEKER	2	1
SPECIALIST/ONDERZOEKER	2	–
Totaal	10	4
Gepromoveerd		
AGIO	4	–
(BASIS)ARTS/ONDERZOEKER	1	–
SPECIALIST/ONDERZOEKER	8	2
POSTDOC/UNIVERSITAIR DOCENT	7	6
Totaal	20	8

Bijdrage aan verloop carrière

Bij de overgrote meerderheid (93%) van de respondenten heeft het stipendium of werkbezoek bijgedragen aan een positief verloop van zijn of haar carrière. Een aantal personen gaf daarbij aan dat hun huidige functie een direct gevolg was van de uitzending naar het buitenland. Eénmaal kwam het voor dat het stipendium leidde tot een positie bij de ontvangende (buitenlandse) onderzoeksgroep. Ook droeg het buitenlandse project vaak bij aan een succesvolle promotie. Deze promotie maakte het dan bijvoorbeeld mogelijk een opleidingsplaats te verkrijgen.

Indien goede resultaten waren behaald met het onderzoeksproject, was ook het aanvragen van vervolgsubsidies vaker succesvol, hetgeen weer bevorderlijk was voor de wetenschappelijke carrière. Voor enkele personen die kort geleden uit het buitenland waren teruggekeerd, was het nog te vroeg om iets te zeggen over het verdere verloop van hun carrière.

In de enquête werd gevraagd of het werkbezoek of stipendium had bijgedragen aan de prestaties van de uitzendende vakgroep. In 69% van de gevallen werd deze vraag positief beantwoord. In veel gevallen resulteerde het stipendium of werkbezoek in een goede samenwerking tussen de buitenlandse en Nederlandse onderzoeksgroep. Deze samenwerking maakte het bijvoorbeeld mogelijk (succesvol) grote subsidies aan te vragen, hetgeen leidde tot veel gezamenlijke publicaties of de doorlopende samenwerking resulteerde in de oprichting van een gezamenlijk onderzoeksinstituut.

Overige opmerkingen

In de laatste vraag van de enquête werd aan de oud-stipendiaten en oud-werkbezoekers gevraagd of zij opmerkingen hadden over onderwerpen die niet in de enquête naar voren waren gekomen. Hieronder volgt een bundeling van deze opmerkingen.

- Het was niet duidelijk waarom in het geval van een werkbezoek niet alle kosten (maar alleen de reis- en verblijfskosten) worden vergoed, indien het totaalbedrag onder het maximaal toegewezen bedrag blijft.
- Opgemerkt werd dat de aanvraagprocedure veel tijd kostte.
- Het TMF verwacht dat de stipendiaat na het buitenlands verblijf naar Nederland terugkeert. Een aantal stipendiaten vond dit geen realistische eis. Een maximaal verblijf van twee jaar werd te rigide gevonden in de huidige internationaal georiënteerde wetenschapswereld.
Verder werd aangekaart dat het voor pas gepromoveerden moeilijk is subsidies te verwerven voor een vervolgonderzoek. Soms is daarom de aanvaarding van een baan in het buitenland de enige manier om het onderzoek voort te zetten. Als suggestie werd genoemd de eis van ‘een baan bij terugkeer’ te laten vallen of alleen subsidie te verlenen aan personen die een positie bekleden die zeker nog voortduurt na terugkeer in Nederland.
- Een aantal personen gaf aan dat het veel tijd kostte om alle administratieve rompslomp in het buitenland rond te krijgen. Het opstellen van een draaiboek met informatie over staatsrechtelijke consequenties van het land, belastingaangifte en regelgeving, verzekeringen etc. zou daarbij kunnen helpen.

2.4 Conclusies evaluatie

Aanvraagprocedure en randvoorwaarden

- De meerderheid van de stipendiaten en werkbezoekers hoort van het TMF via begeleiders of via de universiteit of instituut.
- De aanvraagprocedure, administratieve afwerking en financiële afhandeling worden positief beoordeeld.

Het verblijf in het buitenland

- De financiële vergoeding die het TMF verstrekt blijkt in de meerderheid van de gevallen toereikend. Alleen indien partner en eventueel kinderen meereizen geven stipendiaten aan dat deze vergoeding niet meer voldoende is.
- De begeleiding van de ontvangende en uitzendende onderzoeksgroep was in alle gevallen goed tot prima.
- In ongeveer de helft van de gevallen wordt een Nederlandse mentor nuttig gevonden. Daarnaast werd regelmatig benadrukt dat een goed contact met de begeleider van de ontvangende onderzoeksgroep van groot belang is voor een goed verloop van het stipendium of werkbezoek.

Wetenschappelijke resultaten van het stipendium of werkbezoek

- In de meerderheid van de gevallen maakte het stipendium deel uit van het promotieonderzoek (70%), en maakten de wetenschappelijke resultaten uiteindelijk deel uit van het proefschrift (67%).
- Bij de subsidies voor werkbezoeken maakte juist de meerderheid van de onderzoeken (67%) geen deel uit van het proefschrift.
- Resultaten behaald tijdens het stipendium kwamen in 73% (22 personen) van de gevallen in één of meer publicaties tot uiting.
- Ondanks een gemiddeld verblijf van maar drie maanden, publiceerde 42% (vijf personen) van de werkbezoekers twee of meer artikelen naar aanleiding van de onderzoeksperiode.
- De meerderheid van de stipendiaten (87%) bezocht een congres naar aanleiding van het stipendium. De resultaten werden zowel mondeling als via een poster gepresenteerd.
- 42% van de werkbezoekers presenteerde hun resultaten op een congres.

Persoonlijke ervaringen tijdens en na de reis

- Het overgrote deel van de subsidieontvangers beschreef hun buitenlandse reis als leerzaam en nuttig. Evenzo benadrukten zij de positieve invloed op de persoonlijke ontwikkeling.
- Over het nut van het sociaal verslag bestaat twijfel onder de stipendiaten.
- Contact met mede-stipendiaten voor het vertrek naar het buitenland wordt als nuttig omschreven. De meerderheid had echter geen contact gehad met mede-stipendiaten en ervoeren dit meestal niet als een gemis.

Verloop van de verdere carrière

- Gemiddeld driekwart van de subsidieontvangers werd na terugkomst in Nederland weer aangesteld in de oorspronkelijke functie.
- Meer werkbezoekers dan stipendiaten bleven na terugkeer in Nederland werkzaam in dezelfde onderzoeksrichting (92% van de werkbezoekers t.o.v. 67% van de stipendiaten).
- De meerderheid (ongeveer 90%) van zowel de stipendiaten als werkbezoekers is tot op heden nog actief in het onderzoek.
- Wat betreft huidige functie is er een duidelijk verschil tussen stipendiaten en werkbezoekers. Artsen en specialisten (al dan niet in opleiding) vormen de grootste groep onder de stipendiaten (67%) terwijl de postdocs de grootste groep vormen onder de werkbezoekers (50%).
- Het stipendium en het werkbezoek hebben zowel een positief effect op het verloop van de verdere carrière van de personen in kwestie als op de prestaties van de uitzendende onderzoeksgroep.

2.5 Discussie

De belangrijkste conclusie die volgt uit dit rapport is dat de subsidies die verleend zijn door het TMF een bijdrage leveren aan het kindergeneeskundig onderzoek in Nederland. Door onderzoekers is met veel enthousiasme gebruik gemaakt van de aangeboden subsidiemogelijkheden. Het verlenen van meer mogelijkheden voor aanvraag van subsidies voor werkbezoeken vanaf het jaar 2000 lijkt vooral aan te sluiten op de wensen van gepromoveerde onderzoekers.

De stipendia en afgelegde werkbezoeken zijn over het algemeen zeer vruchtbaar wat betreft de wetenschappelijke resultaten en voor de persoonlijke ontwikkeling van de stipendiaat of werkbezoeker. Er wordt veel gepubliceerd en de resultaten worden veelvuldig gepresenteerd op congressen. Ook op de lange termijn lijken de TMF subsidies een positief effect te hebben op het medisch wetenschappelijk onderzoek. Mede door het sluiten van samenwerkingsverbanden tussen de uitzendende en ontvangende onderzoeksgroepen wordt ook na terugkeer van de stipendiaat het onderzoek positief beïnvloed. Daarnaast zijn zeer veel oud-stipendiaten en oud-werkbezoekers uit de periode 1995-2001 nog steeds werkzaam in het onderzoek.

In de vroegste periode van het Fonds werd er de voorkeur aan gegeven subsidies te verlenen aan (jonge) artsen. Uit de analyse blijkt dat de geneeskundigen nog steeds de grootste groep zijn die bereikt worden via de reclameactiviteiten. Het huidige beleid van het Fonds is er op gericht om onderzoek te subsidiëren in uiteenlopende disciplines die een relatie hebben met de kindergeneeskunde. Het is de bedoeling dat academici met verschillende achtergronden daardoor meer zullen participeren in de aanvraagprocedures van het Fonds. Vooral bij de subsidies voor werkbezoekers is duidelijk merkbaar dat academici van verschillende achtergrond zich gaan richten tot het Fonds voor een subsidie. De mailing die het Fonds jaarlijks uitstuurt met de aankondigingen voor subsidies is er tegenwoordig dan ook op gericht om deze brede doelgroep te bereiken.

Een aantal aspecten van de randvoorwaarden die het TMF hanteert zijn ter discussie gesteld in de evaluatie door de oud-stipendiaten en oud-werkbezoekers. Hieronder volgt een uitwerking daarvan.

In de eerdere evaluatie over de jaren 1985 tot 1994 werd regelmatig aangegeven dat de financiële vergoeding niet voldoende of minimaal was. In 1994 is overgegaan op een vergoeding die gebaseerd is op de vergoedingstabel van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Uit de huidige evaluatie blijkt dat deze richtlijnen voor stipendiaten, die alleen reizen, en werkbezoekers resulteren in een toereikende financiële vergoeding. Stipendiaten die vergezeld worden door een partner (zonder eigen inkomsten) en kinderen geven echter aan niet voldoende te hebben aan de verstrekte vergoeding, ondanks de extra toelage voor partner en kinderen. De extra toelage is schijnbaar niet berekend op de onevenredige toename in kosten die ontstaat in deze situatie.

In de bepalingen die gelden voor stipendia van het TMF staat vermeld dat, indien een stipendiaat binnen drie jaar na afloop van de beursperiode een betrekking aanvaardt in het buitenland, deze verplicht is het beursbedrag geheel of gedeeltelijk terug te betalen. Dispensatie is echter mogelijk. Een aantal stipendi-

aten gaf aan deze regeling in de huidige tijd niet reëel te vinden. Het vinden van een passende aanstelling en subsidiebron binnen het gewenste onderzoeksgebied is soms niet haalbaar binnen Nederland en een vertrek naar het buitenland is dan onvermijdelijk. Aangezien implementatie van het onderzoek in Nederland een doelstelling is van het TMF is het zeker van belang dat bovenstaand probleem betrokken wordt bij de verdere beleidsontwikkeling van het TMF.

Over het nut van het sociaal verslag dat stipendiaten na drie maanden verblijf in het buitenland moeten indienen, bestaat enige discussie. Het verslag dient ter informatie van de Adviescommissie, die met behulp van dit verslag inzicht krijgt in het reilen en zeilen van de kandidaat. Veel stipendiaten hebben aangegeven dat zij het verslag van groter nut zouden vinden als het ter inzage zou zijn voor nieuwe stipendiaten. Vooral het regelen van administratieve zaken als visa, ziektekostenverzekeringen en belastingaangiften blijkt veel tijd te kosten en levert soms grote problemen op. Maar ook het aanpassen aan bijvoorbeeld de buitenlandse levensstijl zou soepeler kunnen verlopen met tips van personen die zich in een zelfde situatie bevonden. Het gaat wellicht te ver voor het TMF een handleiding samen te stellen voor dit soort zaken, aangezien vele uiteenlopende landen bezocht worden door stipendiaten. Echter, op verzoek van de stipendiaat zouden sociale verslagen ter inzage gesteld kunnen worden en zou assistentie verleend kunnen worden bij het leggen van contact tussen stipendiaten die naar dezelfde bestemming afreizen.

Bovenstaande heeft ook betrekking op de rol die de mentor speelt. De stipendiaten en werkbezoekers geven aan de mentor te waarderen als aanspreekpunt met het thuisfront. Vooral als er problemen ontstaan blijkt de mentor van belang. Regelmatig werd aangegeven dat een goed contact met de begeleider van de ontvangende vakgroep van groter belang werd geacht dan een Nederlandse mentor. Een overweging zou zijn om naast de aanstelling van een mentor in Nederland een contactpersoon van de ontvangende onderzoeksgroep te verzoeken om als 'vraagbaak' te dienen voor de TMF stipendiaat of werkbezoeker.

Bovenstaande discussiepunten zullen in overweging worden genomen bij de verdere beleidsontwikkeling van het Ter Meulen Fonds. Een toekomstige evaluatie zal moeten uitwijzen of eventuele veranderingen in het beleid leiden tot een fonds dat nog beter in staat is een bijdrage te leveren aan het onderzoek op het gebied van de kindergeneeskunde in Nederland.

Lijst van afkortingen

AGIO/AGIKO	Assistent geneeskundige in opleiding/ Assistent geneeskundige in opleiding tot klinisch onderzoeker
AIO/OIO	Assistent in opleiding/onderzoeker in opleiding
EU	Europese Unie
EUR	Erasmus Universiteit Rotterdam
KNAW	Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen
KUN	Katholieke Universiteit Nijmegen
KWF	Nederlandse Kankerbestrijding/Koningin Wilhelmina Fonds
LUW	Landbouwniversiteit Wageningen
NESTEGG	Northern European Study of Genes in Growth
NIH	Nederlands Instituut voor Hersenonderzoek
NIOB	Nederlands Instituut voor Ontwikkelingsbiologie
NKI	Nederlands Kanker Instituut
NVK	Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde
NWO	Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek
RUL	Rijksuniversiteit Leiden
RUG	Rijksuniversiteit Groningen
ST	Stipendia
TMF	Ter Meulen Fonds
UK	United Kingdom
UM	Universiteit Maastricht
USA	United States of America
UU	Universiteit Utrecht
UvA	Universiteit van Amsterdam
VUA	Vrije Universiteit Amsterdam
WB	Werkbezoeken
WOTRO	Stichting voor Wetenschappelijk Onderzoek van de Tropen

Bijlage 1. Voorwaarden voor toekenning stipendia/subsidies werkbezoeken

Ter Meulen Fonds

De Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen stelt gelden voor stipendia en subsidies voor werkbezoeken beschikbaar vanwege het Ter Meulen Fonds (TMF). Het TMF heeft als doel de bevordering van het medisch, biochemisch en biologisch onderzoek in relatie tot de kindergeneeskunde. Het TMF is gesticht met kapitaal uit de nalatenschap van de heer H.C.E. ter Meulen, die zelf in deze richting werkzaam was.

STIPENDIA

Academici (clinici/niet-clinici), die vanuit een Nederlandse universiteit/instelling wetenschappelijk onderzoek willen gaan verrichten in het buitenland, kunnen in aanmerking komen voor een stipendium uit het TMF. De periode van subsidiëring is in principe één jaar. Deze periode kan verlengd worden tot maximaal 24 maanden. Het in het buitenland opgestarte onderzoek dient in Nederland te worden voortgezet.

Aanvragen voor stipendia uit het TMF worden tweemaal per jaar behandeld door de Adviescommissie vanwege het TMF. Sluitingsdata voor het indienen van aanvragen voor stipendia zijn 1 maart en 1 september van elk jaar. Aanvragen dienen te worden ingediend met behulp van het formulier 'Aanvraagformulier voor Stipendium' bij het Secretariaat Geneeskunde van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen.

De aanvraag dient voorzien te zijn van een goed omschreven onderzoeksprotocol en te worden ingediend door een vakgroep/afdeling. In de aanvraag dient duidelijk naar voren te komen op welke wijze de middels de subsidie opgedane wetenschappelijke ervaring ten goede zal komen aan het Nederlandse onderzoek:

- de aanvragende vakgroep/afdeling moet een 'intentieverklaring' afgeven dat de subsidieverkrijger (stipendiaat) in de vakgroep/afdeling zal kunnen terugkeren.
- de subsidieverkrijger (stipendiaat) dient te verklaren terug te zullen keren in Nederland en in het onderzoek actief te willen blijven.

SUBSIDIE VOOR WERKBEZOeken

Naast stipendia biedt het TMF academici (clinici/niet-clinici) de mogelijkheid tot het aanvragen van subsidies voor werkbezoeken in het buitenland voor een periode van één tot maximaal zes maanden. Deze kortdurende werkbezoeken zijn vooral bedoeld voor het aanleren van technieken, die door de onderzoeker zelf in het Nederlandse onderzoek geïmplementeerd zullen worden. Aanvragen dienen te worden ingediend met behulp van het formulier 'Aanvraagformulier voor Subsidie Werkbezoek'. Aanvragen voor subsidies voor werkbezoeken worden vier

maal per jaar behandeld door de Adviescommissie vanwege het TMF. Sluitingsdata voor het indienen van aanvragen voor subsidies voor werkbezoeken zijn 1 maart, 1 juni, 1 september en 1 december van elk jaar.

ALGEMEEN

Gelet op de doelstellingen van het TMF is het terrein voor subsidieverlening beperkt tot het onderzoek dat een bijdrage levert aan de kindergeneeskunde.

Voorbeelden van onderzoeksgebieden zijn ontwikkelingsbiologie, moleculaire biologie, microbiologie, farmacologie, klinische kindergeneeskunde, kinderneurologie en kinderpsychologie.

Toekenning van een stipendium/subsidie leidt niet tot een dienstverband tussen stipendiaat/subsidieontvanger en het TMF.

Studenten komen niet voor een stipendium/subsidie in aanmerking.

Amsterdam, november 2003

Bijlage 2. Bepalingen stipendia en subsidies voor werkbezoek vanwege het Ter Meulen Fonds

1. Aanvaarding

Door aanvaarding van het stipendium verbindt de stipendiaat zich aan deze bepalingen, alsmede de door het Ter Meulen Fonds (TMF) eventueel afzonderlijk gestelde voorwaarden te zullen naleven. Niet-naleving van één of meer van deze bepalingen kan tot gevolg hebben, dat een deel of het geheel van het stipendium wordt teruggevorderd.

2. Bedragen

Het stipendium bestaat uit twee gedeelten: een bedrag voor verblijfskosten en een bedrag voor reiskosten. Bijkomende kosten (zoals bijvoorbeeld kosten, noodzakelijk voor de uitvoering van het programma) komen, in principe, niet voor vergoeding in aanmerking.

Indien stipendiaat vergezeld wordt door partner en/of kind(eren), wordt het bedrag voor verblijfskosten en het bedrag voor reiskosten met een bepaald percentage vermeerderd. Dit geldt alleen indien de partner schriftelijk heeft verklaard geen additionele inkomsten te verwerven.

3. Begroting

Voorafgaand aan de formele toekenning van de subsidie zal door het TMF na overleg met de subsidieontvanger een begroting worden vastgesteld. De besteding van het stipendium is gebonden aan deze begroting. Kosten, voortvloeiend uit overschrijding van vastgestelde begrotingsposten, zijn geheel voor rekening van de subsidieontvanger. Bij tijdige aanvraag kunnen wijzigingen in de begroting, indien daartoe redelijke gronden aanwezig zijn, door het TMF worden gehonoreerd.

4. Financiële verantwoording/Eigendom van goederen

De stipendiaat is verplicht binnen drie maanden na beëindiging van zijn of haar programma schriftelijk aan het TMF verantwoording af te leggen omtrent de besteding van toegekende bedragen (Financiële verantwoording; als onderdeel van het wetenschappelijke eindverslag) (zie ook punt 5). Daarbij dienen de volgende bewijsstukken van de uitgaven te worden overlegd:

– ten aanzien van de verblijfskosten behoeft de stipendiaat slechts aan te tonen dat de overeengekomen periode doorgebracht is in het land (de landen) waar onderzoek werd verricht (bijvoorbeeld paspoortstempels en/of kwitantie van een gehuurd onderkomen)

– ten aanzien van de reiskosten dienen (rekeningen van) reisbiljetten te worden overlegd.

Alle goederen, voor zover geen verbruiksgoederen, aangeschaft uit het bedrag voor bijkomende kosten, worden eigendom van het TMF.

Ten aanzien van besteding van het toegekende bedrag voor bijkomende kosten is de stipendiaat verplicht een lijst van aangeschafte goederen bij te houden met vermelding van de kostprijs. Deze lijst moet na afloop van de stipendiumperiode aan het TMF toegezonden worden, waarbij zoveel mogelijk bewijsstukken van uitgaven dienen te worden overlegd (behalve indien dit bedrag geheel door het TMF wordt geadministreerd). Teruggave van de goederen na afloop van de stipendiumperiode kan door het TMF worden verlangd.

5. Verslagen

Sociaal verslag

De stipendiaat is verplicht drie maanden na aanvang van zijn/haar werkprogramma een kort sociaal verslag met betrekking tot zijn/haar persoonlijke ervaringen aan het TMF te doen toekomen.

Wetenschappelijk eindverslag

De stipendiaat is verplicht binnen drie maanden na beëindiging van de stipendiumperiode een door de mentor gefiatteerd, wetenschappelijk eindverslag aan het TMF te doen toekomen betreffende het onderzoek en de resultaten bereikt gedurende de gehele stipendiumperiode. Hiervoor dient gebruikt te worden gemaakt van het formulier ‘Wetenschappelijk Eindverslag Stipendium’.

6. Mentor

Nadat tot toekenning van het stipendium is besloten, wordt door het TMF een mentor aangewezen, die in beginsel afkomstig is uit de aanvragende vakgroep/afdeling. De stipendiaat kan over alle kwesties die betrekking hebben op het wetenschappelijk werk gedurende de stipendiumperiode, de mening vragen van de aangewezen mentor.

7. Publicaties

Van alle publicaties, waarvan de totstandkoming mede het directe resultaat is van de financiële steun van het TMF, biedt de stipendiaat het TMF één exemplaar aan. In de publicaties dient van de steunverlening door het TMF melding gemaakt te worden (Ter Meulen Fund, Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences).

8. Inlichtingen omtrent werkzaamheden

De stipendiaat verstrekt desgevraagd aan de leden van de Adviescommissie van het TMF alle inlichtingen omtrent het verloop en de resultaten van zijn of haar werkzaamheden.

9. Betaalde arbeid

De stipendiaat verricht tijdens de duur van het stipendium geen betaalde arbeid, tenzij het TMF daarvoor voor de aanvang ervan toestemming verleent. De stipendiaat wijdt zich geheel aan het werkprogramma.

10. Overige subsidie

Bij toekenning van een stipendium wordt uitgegaan van het feit dat de stipendiaat geen subsidie verkrijgt van een andere instantie dan het TMF. Indien dit wel het geval is, dient het TMF daarvan op de hoogte gebracht te worden. Het TMF zal beoordelen in hoeverre deze subsidie van invloed is op het door het TMF beschikbaar gestelde stipendium (additionele subsidie zal kunnen leiden tot verlaging van de door het TMF toegekende bedragen).

11. Aanstelling

Toekenning van een stipendium leidt niet tot een dienstverband tussen de stipendiaat en het TMF. Indien de stipendiaat een doorlopende (universitaire) aanstelling blijft behouden, wordt ervan uitgegaan dat maximaal de helft van het reguliere salaris door de universiteit wordt doorbetaald. Als de inkomsten deze helft te boven gaan, dient stipendiaat contact op het nemen met het TMF. Het TMF zal beoordelen in hoeverre dit van invloed is op het toegekende stipendium. Indien géén salaris aan stipendiaat wordt doorbetaald, dan heeft dit geen gevolgen voor de hoogte van het stipendium. In dat geval gaat het TMF ervan uit dat de vakgroep/afdeling die het stipendium aanvraagt, zorgdraagt voor een nul-aanstelling van de stipendiaat gedurende zijn/haar onderzoeksperiode in het buitenland.

12. Ziektekostenverzekering

Gedurende het verblijf in het buitenland kan door het TMF een tegemoetkoming in de premiekosten van de ziektekostenverzekering voor de stipendiaat en eventuele gezinsleden worden gegeven. Het bedrag van de tegemoetkoming zal overeenkomen met de premiekosten van een verzekering voor het land van bestemming, verminderd met de premiekosten van zulk een verzekering voor Nederland. Onder ziektekostenverzekering wordt in dit verband verstaan een verzekering tegen de kosten van ziekenhuisverpleging maximaal tweede klasse, inclusief specialistenhulp en andere onder dit pakket vallende kosten.

13. Onderbreking van het programma wegens langdurige ziekte of ongeval

Wanneer tengevolge van ziekte of ongeval de stipendiaat gedurende tenminste één maand niet in de gelegenheid is het programma uit te voeren, kan het TMF de stipendiaat, indien daartoe redelijke gronden aanwezig zijn, door verlenging van het stipendium in staat stellen de verloren tijd alsnog geheel of gedeeltelijk in te halen.

14. Tussentijdse beëindiging

Indien de stipendiaat door langdurige ziekte of om andere redenen niet of niet voldoende in staat geacht wordt het werkprogramma te voltooien of de door het

TMF gestelde voorwaarden niet nakomt, kan het TMF het stipendium intrekken, of indien reeds betalingen hebben plaatsgevonden, verdere uitbetalingen staken. Mocht de stipendiaat zich op het moment van de intrekking van het stipendium of van de staking van de betalingen in het buitenland bevinden, dan komen de kosten van de terugreis ten laste van het TMF. Maximale vergoeding bij voorge-
noemde terugreis bedraagt Euro 2.300,-.

Wijzigen de omstandigheden zich naderhand zodanig dat verwacht kan worden dat de stipendiaat alsnog in staat zal zijn het onderzoeksprogramma te voltooien of de door het TMF aan het stipendium verbonden voorwaarden na te komen, dan kan het TMF overwegen het stipendium of het ongebruikte deel daarvan wederom ter beschikking te stellen.

15. Terugbetaling bij vestiging in het buitenland

De stipendiaat spreekt de intentie uit na afloop van de stipendiumperiode naar Nederland terug te keren. Het TMF kan toestemming verlenen de datum van terugkeer uit te stellen. De stipendiaat die binnen drie jaar na afloop van de beursperiode een betrekking in het buitenland aanvaardt, is verplicht het beursbedrag geheel of gedeeltelijk terug te betalen, volgens een door het TMF op te stellen regeling. Dispensatie is mogelijk. De stipendiaat dient gedurende drie jaar na afloop van de beursperiode het TMF op de hoogte te houden van verblijfplaats en relevante functie.

16. Verlengingsaanvraag

Het stipendium wordt in principe toegekend voor één jaar. Indien de stipendiaat de beursperiode wil verlengen met maximaal 12 maanden dient er na 9 maanden, doch vóór de eerstvolgende sluitingsdatum van inzending (1 maart of 1 september van elk jaar), een door de mentor gefiatteerd wetenschappelijk verslag te worden ingediend, vergezeld van een goed gemotiveerde aanvraag tot verlenging. Hier-voor dient gebruik te worden gemaakt van het 'Aanvraagformulier Verlenging Stipendium'.

Amsterdam, november 2003

Bijlage 3. Bepalingen subsidie voor werkbezoek vanwege het Ter Meulen Fonds

1. Aanvaarding

Door aanvaarding van de subsidie verbindt de subsidieontvanger zich aan deze bepalingen, alsmede de door het Ter Meulen Fonds (TMF) eventueel afzonderlijk gestelde voorwaarden te zullen naleven.

Niet-naleving van één of meer van deze bepalingen kan tot gevolg hebben, dat een deel of het geheel van de subsidie wordt teruggevorderd.

2. Bedragen

De subsidie voor een werkbezoek bestaat uit twee gedeelten: een bedrag voor verblijfskosten en een bedrag voor reiskosten. Bijkomende kosten (zoals kosten, noodzakelijk voor de uitvoering van het programma) komen niet voor vergoeding in aanmerking.

3. Begroting

Voorafgaand aan de formele toekenning van de subsidie en het afleggen van het werkbezoek zal door het TMF, na overleg met de subsidieontvanger, een begroting worden vastgesteld. Besteding van de subsidie is gebonden aan deze begroting. Kosten, voortvloeiend uit overschrijding van vastgestelde begrotingsposten, zijn geheel voor rekening van de subsidieontvanger. Bij tijdige aanvraag kunnen wijzigingen in de begroting, indien daartoe redelijke gronden aanwezig zijn, door het TMF worden gehonoreerd.

4. Vergoeding en uitbetaling

Vergoeding vindt plaats op basis van gedeclareerde kosten. Voorafgaand aan het werkbezoek wordt door het TMF een maximum bedrag voor reis- en verblijfskosten vastgesteld (begroting). De helft van de vastgestelde subsidie wordt als een eerste termijn kort voor vertrek uitbetaald. Uitbetaling van de tweede helft vindt plaats op basis van de gedeclareerde kosten na schriftelijke, financiële verantwoording (als onderdeel van het wetenschappelijk eindverslag, zie punt 6).

5. Financiële verantwoording

De subsidieontvanger is verplicht binnen drie maanden na beëindiging van het werkbezoek schriftelijk aan het TMF verantwoording af te leggen omtrent de besteding van de toegekende subsidie (financiële verantwoording; als onderdeel van het wetenschappelijk eindverslag, zie punt 6). Daarbij dienen bewijsstukken van de uitgaven met betrekking tot de reis- en verblijfskosten te worden overlegd.

6. Verslagen

De subsidieontvanger is verplicht binnen drie maanden na beëindiging van het werkbezoek een door de mentor gefiatteerd, wetenschappelijk eindverslag aan het TMF te doen toekomen betreffende de verrichtingen uitgevoerd gedurende de subsidieperiode. Hiervoor dient gebruik te worden gemaakt van het formulier 'Wetenschappelijk Eindverslag Werkbezoek'.

Het wordt op prijs gesteld dat de subsidieontvanger bovendien een sociaal verslag inzendt met gegevens omtrent de levensomstandigheden in het betreffende land en reiservaringen die voor toekomstige subsidieontvangers van belang kunnen zijn.

7. Mentor

Nadat tot toekenning van een subsidie is besloten, wordt door het TMF een mentor aangewezen, die in beginsel afkomstig is uit de aanvragende vakgroep/afdeling. De subsidieontvanger kan over alle kwesties die betrekking hebben op het wetenschappelijk werk gedurende de subsidieperiode, de mening vragen van de aangewezen mentor.

8. Publicaties

Van alle publicaties, waarvan de totstandkoming mede het directe resultaat is van de financiële steun van het TMF, biedt de subsidieontvanger het TMF één exemplaar aan. In de publicaties dient van de steunverlening door het TMF melding gemaakt te worden (Ter Meulen Fund, Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences).

9. Inlichtingen omtrent werkzaamheden

De subsidieontvanger verstrekt desgevraagd aan de leden van de Adviescommissie van het TMF alle inlichtingen omtrent het verloop en de resultaten van zijn of haar werkzaamheden.

10. Betaalde arbeid

De subsidieontvanger verricht tijdens de duur van werkbezoek geen aanvullende betaalde arbeid, tenzij het TMF daarvoor voor de aanvang ervan toestemming verleent. De subsidieontvanger wijdt zich geheel aan het werkprogramma.

11. Overige subsidie

Bij toekenning van een subsidie wordt uitgegaan van het feit dat de subsidieontvanger geen subsidie verkrijgt van een andere instantie dan het TMF. Indien dit wel het geval is, dient het TMF daarvan op de hoogte gebracht te worden, waarna door het TMF zal worden beoordeeld in hoeverre deze in mindering zal worden gebracht op het door het TMF beschikbaar gestelde bedrag (additionele subsidie zal kunnen leiden tot verlaging van de door het TMF toegekende bedragen).

12. Aanstelling

Er wordt vanuit gegaan dat de subsidieontvanger een doorlopende (universitaire) aanstelling blijft behouden. Toekenning van een subsidie leidt niet tot een dienstverband tussen subsidieontvanger en het TMF.

13. Onderbreking van het programma wegens langdurige ziekte of ongeval

Wanneer tengevolge van ziekte of ongeval de subsidieontvanger gedurende tenminste één maand niet in de gelegenheid is het werkprogramma uit te voeren, kan het TMF de subsidieontvanger, indien daartoe redelijke gronden aanwezig zijn, door verlenging van de subsidie in staat stellen de verloren tijd alsnog geheel of gedeeltelijk in te halen.

14. Tussentijdse beëindiging

Indien de subsidieontvanger door langdurige ziekte of om andere redenen niet of niet voldoende in staat geacht wordt het werkprogramma te voltooien of de door het TMF gestelde voorwaarden niet nakomt, kan het TMF de subsidie intrekken, of indien reeds betalingen hebben plaatsgevonden, verdere uitbetalingen staken. Mocht de subsidieontvanger zich op het moment van de intrekking van de subsidie of van de staking van de betalingen in het buitenland bevinden, dan komen de kosten van de terugreis ten laste van het TMF. Maximale vergoeding bij voornoemde terugreis bedraagt Euro 2.300,-.

Wijzigen de omstandigheden zich naderhand zodanig dat verwacht kan worden dat de subsidieontvanger alsnog in staat zal zijn het werkprogramma te voltooien of de door het TMF aan de subsidie verbonden voorwaarden na te komen, dan kan het TMF overwegen de subsidie of het ongebruikte deel daarvan wederom ter beschikking te stellen.

Amsterdam, november 2003

Bijlage 4. Overzicht stipendia en werkbezoeken Ter Meulen Fonds 1985-heden

H.A. Büller	UvA Lactase eiwitsynthese; moleculaire biologie van lactase. New England Medical Center, Boston, USA, juli 1985 tot juli 1986.
V.Th. Ramaekers	UU Neonatale neurologie/Doppler onderzoek. A.Z. Gasthuisberg, Leuven, België, november 1985 tot november 1986.
C. Boucher	UvA Fundamenteel microbiologisch onderzoek naar de pathogenese van Epstein-Barr virus infecties. Yale University, Department of Paediatrics, New Haven USA, december 1985 tot juni 1986.
E. Bakker	UU Onderzoek van groei en groeifactoren (somatomedines). Stanford University, School of Medicine, Stanford, USA, september 1987 tot september 1989.
M.B.O.M. Honnebier	UvA Ontwikkeling van circadiane ritmischeiteit van de foetale rhesusaap. Laboratorium for Pregnancy and Newborn Research, Cornell University, Ithaca, USA, december 1987 tot december 1989.
T. de Jong	EUR Bepaling van lengtepercentielen en van lengte-verwachtingen. Institute of Child Health, Londen, Engeland, januari 1988 tot januari 1989.
B.A. Semmekrot	KUN Inzicht verwerven in de betekenis van atrial natriuretic peptide (ANP) voor de water- en zouthuishouding tijdens de ontwikkeling. Centre Hospitalier Universitaire Lausanne, Zwitserland/College de France, Parijs, Frankrijk, januari 1988 tot september 1989.

- S. Bambang Oetomo RUG
Onderzoek naar de maturatie van het surfactant metabolisme in de type II alveolair cel in laatste trimester van de zwangerschap.
Pulmonary Research Laboratorium, Harbor UCLA Medical Center, Torrance, USA,
oktober 1988 tot oktober 1989, juli 1990.
- H.J. Blom KUN
Onderzoek op het gebied van lysosomale stapelingsziekten.
NIH, Bethesda, USA,
januari 1989 tot januari 1990.
- R.H.J. Houwen RUG
Moleculair onderzoek bij de ziekte van Wilson.
Hospital for Sick Children, Toronto, Canada,
februari 1989 tot februari 1990.
- G.A. Kamp UU
Onderzoek naar de groeihormoon therapie.
NIH, Bethesda, USA,
februari 1989 tot januari 1990.
- M.J. Coppes UvA
Moleculair biologisch onderzoek aan Wilms' tumoren.
Hospital for Sick Children, Toronto, Canada,
december 1989 tot juli 1991.
- H.J. Aanstoot EUR
Ontogenese van foetale pancreas betacal autoantigenen.
Hormone Research Institute, U.C.S.F., San Francisco, USA,
oktober 1989 tot oktober 1991
- R.W. Hendriks UL
Isolatie, identificatie en karakterisering van X-gebonden genen bij een groep immuundeficiënties bij kinderen.
Genetics Laboratory, Oxford, Engeland,
januari 1991 tot januari 1992.
- P.F. Boekkooi UM
Leverperfusie vóór en direct na de geboorte in dier-experimenteel model.
Cardiovascular Research Institute, San Francisco, USA,
juli 1990 tot juli 1991.
- B.R. Woudstra RUG
Onderzoek naar de invloed van acute hypoxie en acidaemie op het gedrag van foetale lammeren met groeivertraging.
Laboratory for Pregnancy and Newborn Research, Cornell University, Ithaca, USA,
maart 1990 tot maart 1991.

C.M.F. Kneepkens	VUA Onderzoek naar de rol van vrije zuurstofradicalen op het ziektebeloop van cystische fibrose. Hôpital Ste-Justine, Université de Montreal, Canada, augustus 1990 tot augustus 1991.
N.C.A.J. v.d. Kar	KUN De fysiopathologie van het hemolytisch-uremisch syndroom. Hospital for Sick Children, Toronto, Canada, februari 1990 tot februari 1991.
R.M. Egeler	UvA Onderzoek naar de relatie van cytokines op Langerhans Cell Histiocytosis. University Hospital of Minnesota, Minneapolis, USA, januari 1991 tot januari 1993.
J. Baan	UL Onderzoek naar de chemoreceptorfunctie in de perinatale periode bij de foetale en pasgeboren lammeren. Cardiovascular Research Institute, San Francisco, USA., januari 1990 tot maart 1991.
J.H.N. Lindeman	UL Onderzoek naar de mogelijke toename van weefselschade door geactiveerde zuurstofmoleculen na behandeling met de haemoxygenase-remmer tinporfyryne. The Rockefeller University Hospital, New York, USA, april 1990 tot april 1991.
M.M. Kuilboer	UU Onderzoek naar groei- en ontwikkelingsstoornissen van kinderen. Stanford University, Stanford, USA, september 1991 tot september 1993.
P.J. Peters	UU Bestudering van de normale en gestoorde groei waarbij morfologische en biochemische aspecten aan de orde komen. National Institute of Child Health and Human Development, Bethesda, USA, september 1991 tot september 1993.
S.P.M. Geelen	UU Onderzoek naar de rol van de leucocyt en zijn receptoren bij hersenvliesontsteking. The Rockefeller University Hospital, New York, USA, juni 1991 tot juli 1992.

F. van Bel	<p>UL</p> <p>Bestudering van het effect van indometacine, een prostaglandine synthese remmer, op hersendoorbloeding en -metabolisme, en het vermogen tot autoregulatie van het cerebrale vaatbed bij het niet gesedeerde pasgeboren lam.</p> <p>Cardiovascular Research Institute , San Francisco, USA, juli 1991 tot juli 1992.</p>
R.J.M. Klautz	<p>UL</p> <p>De bestudering van de hemodynamica van de Fontancirculatie in chronisch geïnstrumenteerde dieren.</p> <p>Cardiovascular Research Institute , San Francisco, USA, juli 1991 tot juli 1993.</p>
F.M. Bentvelsen	<p>EUR</p> <p>Onderzoek naar de normale en gestoorde groei van de penis bij de mens in relatie tot de androgeen receptor.</p> <p>Southwestern Medical School, Dallas, USA, januari 1992 tot juli 1993.</p>
E.F. Gevers	<p>UU</p> <p>Onderzoek naar de rol van GH en geslachtssteroiden op de groei en de botmaturing bij de rat.</p> <p>National Institute for Medical Research, Mill Hill, Londen, Engeland, januari 1992 tot januari 1994.</p>
C.M. de Ridder	<p>VUA</p> <p>Onderzoek naar de hormonale relatie tussen de puberale geslachtsrijping en de groeispuurt in een longitudinale studie met vrouwelijke Rhesusapen.</p> <p>School of Medicine, Department of Physiology, Pittsburgh, USA, mei 1992 tot november 1993.</p>
H.A.C.M. Bentlage	<p>KUN</p> <p>Onderzoek naar pathogenetische mechanismen van mitochondriale myopathiën, m.b.v. recent ontwikkelde in vitro technieken.</p> <p>California Institute of Technology, Pasadena, USA, maart 1993 tot december 1993.</p>
S.B. van der Meer	<p>UM</p> <p>Onderzoek en het verbreden van klinische ervaring op het gebied van de stofwisselingsziekten bij kinderen.</p> <p>Hôpital des Enfants Malades, Parijs, Frankrijk, september 1992 tot september 1993.</p>
C.J.M. de Groot	<p>VUA</p> <p>Onderzoek m.b.t. de oorzaken van preeclampsie met behulp van cellulaire technieken.</p> <p>Cardiovascular Research Institute, San Francisco, USA, juli 1992 tot juli 1993.</p>

P.A. van Setten	KUN Het verwerven van de techniek om glomerulaire endotheelcellen te kweken. Brigham and Women's Hospital, Boston, USA, februari 1993 tot november 1993.
H. van Boven	UL Onderzoek om meer inzicht en kennis over de diagnose en behandeling van Antitrombine-III deficiëntie te krijgen. Institute of Molecular Medicine, J.Radcliffe Hospital, Oxford, Engeland, maart 1993 tot september 1993.
L. Mulder	KUN Onderzoek van cerebrale malaria in Cameroen. Pédiatrie Hôpital Central, Yaoundé, Cameroen, augustus 1993 tot januari 1994.
M. Hadders-Algra	RUG Neurofysiologisch onderzoek naar de ontwikkeling van houdingscontrole tijdens zitten bij normale en afwijkende zuigelingen. Department of Pediatrics Motorklaboriet, Karolinska Sjukhuset, Stockholm, Zweden, september 1993 tot september 1994.
F. Groenendaal	UU In vivo MR-spectroscopisch onderzoek van het cerebrum bij geïnstrumenteerde biggen na hypoxie. University of Pennsylvania, Philadelphia, USA, november 1993 tot november 1994.
R.W.F. de Bruin	EUR Immunobiologie en behandeling van chronische afstoting na dunne darmtransplantatie. Monash University, Melbourne, Australië, juni 1994 tot juni 1995.
J.B. Derks	UU Moleculair biologisch onderzoek naar de effecten van beta- en dexamthason op de foetale gedragsstadia en hartslag patronen. Laboratory for Pregnancy and Newborn Research, Cornell University, New York, USA, januari 1994 tot september 1994.
P.C.W. Hoogendoorn	UL Stage fellowship skelet oncologie en participatie in diagnostiek van skelettumoren. Memorial Sloan-Kettering Cancer Center, New York, USA, juli 1993 tot oktober 1993.

- E.F. van der Molen KUN
Bestudering van de specifieke eigenschappen van gekweekte endotheelcellen van de decidua i.v.m. de homocysteïne stofwisseling en stolling/fibrinolyse.
Department of Renal Medicine, Royal North Shore Hospital, New South Wales, Australië,
maart 1994 tot augustus 1994.
- M. Boele van Hensbroek UvA
Onderzoek naar de effectiviteit van artemether en een anti-Tumor Necrosis Factor antistof bij de behandeling van ernstige malaria bij kinderen.
Medical Research Council, Banjul, Gambia,
november 1994 tot november 1995.
- F. van Lenthe VUA
Studiereis voor het leren toepassen van de Fels-methode ter bepaling van de biologische leeftijd van kinderen
Division of Human Biology, Wright State University, Yellow Springs, USA,
juni 1994 tot september 1994.
- H.A. Guldemeester EUR
Onderzoek naar de ontwikkeling van longvatmusculatuur in relatie tot een groot aantal klinische oorzaken van hypertensie.
University of Colorado School of Medicine and the Children's Hospital, Denver, USA,
oktober 1995 tot oktober 1996.
- R. Nijland KUN
Onderzoek naar de preventie en gevolgen van perinatale hypoxie/asphyxie
Center for Perinatal Biology, Loma Linda, USA,
juli 1994 tot juli 1996.
- Y.H.J.M. Arens UM
Onderzoek naar mechanismen die myosine heavy and light chain isoform expressie in gladspierweefsel reguleren gedurende zwangerschap en ontwikkeling
University of Texas, Southwestern Medical School, Dallas, USA,
februari 1994 tot februari 1996.
- T.S. Leenstra KUN
Analyse van longitudinale gegevens van een patiëntengroep waarbij verhemeltespleten volgens een nieuwe chirurgische techniek gesloten zijn.
Department of Maxillofacial Surgery, Sapporo Medical College, Sapporo, Japan,
januari 1994 tot april 1994.

M.C. Cornel	RUG Onderzoek naar associaties tussen geneesmiddelengebruik en specifieke aangeboren afwijkingen. Center for Disease Control, Birth Defects and Genetic Diseases Branch, Atlanta, USA, april 1995 tot juli 1995.
F.T. Wieringa M.A. Dijkhuizen	LUW Onderzoek naar het effect van zink deficiëntie en zink supplementie op vitamine A status, groei en immuno-competentie in jonge kinderen in Indonesië. Nutrition Research and Development Centre, Bogor, Indonesië, september 1996 tot september 1998.
F. Verhoeff	UL Onderzoek naar de gevolgen van malaria voor de zwangere vrouw en voor haar kind. School of Tropical Medicine, Liverpool, Engeland, januari 1996 tot januari 1997.
N. Henriquez	UU Onderzoek naar de rol van het Epstein-Barr Virus bij de regulatie van de afweerreactie in het lichaam op een dergelijke virusinfectie. Department of Cancer studies, Medical School, University of Birmingham, Birmingham, Engeland, april 1996 tot april 1998.
M. Timmerman	EUR Onderzoek naar veranderingen in het foetaal hepatisch metabolisme van aminozuren en koohydraten geïnduceerd met dexamethason. Health Sciences Center, University of Colorado, Denver, USA, juli 1996 tot juli 1997.
W.Kerstjens-Frederikse	RUG Onderzoek naar etiologische factoren van aangeboren afwijkingen, in het bijzonder op genetisch gebied (deleties chromosoom 22q11). Division of Clinical genetics, Hospital for Sick Children, Toronto, Canada, mei 1996 tot mei 1997.
W.C.J. Chung	UvA Onderzoek naar de betrokkenheid van geprogrammeerde celdood bij de seksuele differentiatie van de hersenen van de mens en de rat. Department of Psychology, University of Massachusetts, Amherst, USA, februari 1997 tot februari 1999.
P.W.H.E. Vriens	UL Onderzoek naar de afstotingsproblemen op het gebied van de xenotransplantatie, de transplantatie van organen over de species barrière heen. Department of Pediatric Thoracic Surgery, Stanford University, Palo Alto, USA, februari 1997 tot februari 1998.

- A.B.J. Prakken UU
Onderzoek naar de ontwikkeling van de T-cel herkenning van heatshock eiwitten in de foetale thymus en de relatie met het ontstaan van autoimmunititeit op latere leeftijd.
Division of Pediatric Rheumatology, School of Medicine, San Diego, USA,
september 1997 tot september 1999.
- W.J.W. Kollen UL
Onderzoek naar het exploreren van nieuwe vectoren in vitro en in vivo, voor gen-therapie voor cystic fibrosis.
The Cystic Fibrosis Center, the Children's Hospital, Philadelphia, USA,
januari 1997 tot januari 1998.
- R. Roepman KUN
Opheldering van de biochemische functie van het 'Retinitis Pigmentosa GTPase Regulator' eiwit.
Medical College of Wisconsin, Milwaukee, USA,
juni 1997 tot maart 1998.
- R.P.C.J.J. Passier UM
Onderzoek naar de rol van de GATA-transcriptiefactoren in de genactivatie in hartspieren tijdens de vroege embryonale ontwikkeling bij muizen.
The Hamon Center for Basic Cancer Research, University of Texas, Dallas, USA,
september 1997 tot september 1998.
- J. Sietsma RUG
Opheldering van de rol van ceramide in de gevoeligheid van tumorcellen voor therapie geïnduceerde apoptose.
Duke University Medical Center, Durham, USA,
augustus 1998 tot november 1999.
- J.B. van Goudoever EUR
Onderzoek naar de relatie tussen de hoeveelheid en samenstelling van eiwit in de voeding en het verbruik van aminozuren door de darm van het groeiende individu.
Children's Nutrition Research Center, Texas Medical Center, Houston, USA,
september 1998 tot september 1999.
- T.J. de Koning UU
Onderzoek naar structurele en functionele hersenafwijkingen door deficiënties van niet-essentiële aminozuren.
Institute of Cancer Research, University of London, Engeland,
augustus 1998 tot augustus 1999.
- M.A. Benninga UU
Onderzoek naar het effect van een nieuw medicament ter bestrijding van de transient lower esophageal sphincter relaxation bij kinderen ouder dan 12 maanden met gastrooesofagale reflux.
Women's and Children's Hospital, Adelaide, Australië,
november 1998 tot maart 1999.

- S.V. Koenen UU
 Onderzoek naar de directe effecten van antenatale beta-methason toediening op foetale cardiovasculaire en endocriene parameters in de nonhumane primate.
 Laboratory for Pregnancy and Newborn Research, Cornell University, Ithaca, USA,
 januari 1999 tot oktober 2000.
- I.P.J. Alwayn EUR
 Optimaliseren van tolerantie-inductie in een varken-naar-bavian xenotransplantatie model m.b.v. voor menselijke afstotings-eiwitten transgene varkens.
 Transplantation Biology research Center, Harvard Medical School & Massachusetts General Hospital, Boston, USA,
 februari 1999 tot augustus 2000.
- B. de Vrijer KUN
 Onderzoek naar het placentaire transport van aminozuren vanuit het maternale circulatie naar de foetus in een schaap-model.
 University of Colorado, Health Sciences Center, Division of Perinatal Medicine, Denver USA,
 juli 1999 tot januari 2001.
- L. Spruijt UU
 Onderzoek naar de effecten van een behandeling met dichlooracetaat op de erfelijke metabole aandoening congenitale lactaat acidose.
 Department of Biochemical Genetics, University of California, San Diego, USA,
 december 1998 tot november 1999.
- N.J.T. Arends EUR
 Onderzoek bij kinderen met een te korte lengte, die geboren zijn na intra-uteriene groeivertraging.
 St. Bartholomew's & Royal London School of Medicine & Dentistry, Londen, Engeland,
 januari 2000 tot juli 2001.
- E.H.H.M. Rings RUG
 Onderzoek naar DNA-modulerende elementen die de gen-expressie van sucrase-isomaltase in celtypen, anders dan de enterocyt, onderdrukken.
 School of Medicine, University of Pennsylvania, Philadelphia, USA,
 juni 1999 tot juli 2001.
- J.M. Schnater UvA
 Het ontwikkelen van genterapie voor de behandeling van epitheliale levertumoren, d.m.v. karakterisering van het biologisch gedrag van hepatoblastoom cellen na implantatie in immunotolerante muizen.
 Universitätskinderspital Beider Basel, Zwitserland,
 januari 2000 tot januari 2001.

L.B.A. de Vries	<p>EUR</p> <p>Ontwikkelen van nieuwe diagnostiek bij verstandelijk gehandicapten: de submicroscopische telomeer deleties. Mothercare Unit of Clinical Genetics and Fetal Medicine, Institute of Child Health, Londen, Engeland, september 1999 tot september 2000.</p>
J.S.L.T. Quaedackers	<p>UM</p> <p>Opheldering van de pathogenese in de premature darm ten gevolge van asfyxie en daarop volgende reperfusie, met als doel diagnose en behandeling van darmschade bij premature kinderen te verbeteren. Research Centre for Developmental Medicine and Biology, Auckland, Nieuw-Zeeland, mei 1999 tot mei 2000.</p>
M.H.G. Verheijen	<p>UU</p> <p>Opheldering van de signaaltransductieprocessen die myelinisatie van axonen door Schwann-cellen reguleren. Moleculair Neurobiologisch Laboratorium Salk Institute, La Jolla USA, februari 2000 tot februari 2002.</p>
L. Terpstra	<p>VUA</p> <p>Onderzoek naar de rol van integrin-linked kinase in de functie en differentiatie van osteoblasten en osteoclasten. Shriners Hospital, Mc Gill University, Montreal, Canada, april 2000 tot april 2002.</p>
H.A. de Boo	<p>VUA</p> <p>Metabool onderzoek naar de gevolgen van intra-uteriene groeivertraging bij het foetale lam betreffende aminozuur turnover, inbouw en afbraak en het functioneren van de ureumcyclus. Research Center for Developmental Medicine and Biology, University of Auckland, Nieuw-Zeeland, juni 2000 tot september 2000/april 2001 tot januari 2002.</p>
D.T. Klink	<p>UL</p> <p>Celbiologisch en biochemisch onderzoek naar gentherapie bij Cystic Fibrosis, in het bijzonder het gebruik van gelactosyleerd polylysine als non-virale vector. Cystic Fibrosis Center, Children's Hospital of Philadelphia, USA, augustus 2000 tot augustus 2002.</p>
L. Bont	<p>UU</p> <p>Onderzoek naar de relatie tussen immunologische factoren tijdens respirator syncytieel virus bronchiolitis en het ontstaan van astma. Afdeling Allergie en Immunologie, University of Texas, Galveston, USA, juni 2000 tot juni 2001.</p>

- J.C. Escher UvA
Diagnostiek en therapie van inflammatoire darmziekten op de kinderleeftijd.
Center for Inflammatory Bowel Disease, Children's Hospital, Boston, USA,
januari 2001 tot januari 2003.
- E.E.S. Nieuwenhuis UU
Modulatie van auto-immuniteit via immuunsuppressie, met name gericht op de interactie tussen enterocyten en T-cellen, via de CD 1d pathway.
Brigham and Women's Hospital, Harvard Medical School, Boston, USA,
november 2000 tot november 2002.
- P.H.L.J. Joosten KUN
Genetische variatie in PDGFalpha-receptor expressie als risicofactor voor spina bifida bij de mens.
Department of Biology, University of California at San Diego, USA,
september 2001 tot september 2002.
- S.T.A. Roord UU
Onderzoek naar T cel proliferatie en productie van anti-inflammatoire cytokinen bij juveniele idiopathische artritis.
Department of Pediatrics, University of California at San Diego, USA,
januari 2001 tot juli 2002.
- K.C.M. Straathof UL
Het ontwikkelen van een methode om primaire T cel responsen tegen Epstein Bar Virus te induceren teneinde adoptieve transfer van EBV-specifieke CTL toe te kunnen passen bij EBV-seronegatieve kinderen die een solide orgaantransplantatie moeten ondergaan.
Center for Cell and Gene Therapy, Houston, USA,
december 2000 tot juli 2002.
- C.C. Obihara UU
Beter inzicht verkrijgen in de epidemiologie van tuberculose in Zuid-Afrikaanse steden. Onder anderen wordt onderzocht of polymorfismen in genen, die de immuun respons reguleren, invloed hebben op het voorkomen van tuberculose.
Tuberculosis Research Unit, University of Stellenbosch, Zuid-Afrika,
maart 2002 tot maart 2004.
- J.L. Hillebrands RUG
Onderzoek naar het mechanisme dat ten grondslag ligt aan virus-geïnduceerde insuline afhankelijke diabetes mellitis. Specifiek wordt er onderzoek verricht naar het diabetogene effect van Kilham Rat Virus bij DR-BB-ratten.
Division of Diabetes, University of Massachusetts, Worcester, USA,
februari 2002 tot februari 2003.

- F.J.M.F. Dor EUR
 Het ontwikkelen van de mogelijkheden van xenotransplantatie in een varken-naar-baviaan model
 Transplantation Biology Research Center, Harvard Medical School, Boston, USA,
- J.C.J. Calis UvA
 Onderzoek naar de rol van HIV infectie in het ontstaan van ernstige bloedarmoede bij kinderen.
 The Wellcome Trust Research Laboratories, Blantyre, Malawi, augustus 2002 tot augustus 2004.
- B. Bartelds RUG
 Onderzoek naar de moleculaire mechanismen die hartritme-stoornissen veroorzaken in kinderen met een aangeboren afwijking in hun vetzuur metabolisme.
 Department of Pediatric Cardiology, Vanderbilt University, Nashville, USA,
 januari 2003 tot januari 2004.
- F. le Noble UM
 Onderzoek naar het effect van een verstoorde embryonale ontwikkeling van de arteriolen op hoge bloeddruk op latere leeftijd.
 Laboratoire de Medicine Experimentale, College de France, Parijs, Frankrijk,
 maart 2003 tot maart 2004.
- J. Emons UL
 Inzicht krijgen in de moleculaire mechanismen die lengte-groei reguleren in de groeischijf. Hierbij wordt geconcentreerd op de rol van CDK-remmende eiwitten in dit proces.
 Unit on Growth and Development National Institute of Health, Bethesda, USA,
 februari 2003 tot februari 2004.
- W.B. Breunis UvA
 Onderzoek naar het genetisch profiel van 'disease-modifying genes' van de ziekte van Kawasaki.
 Pediatric Oncology Branch, National Cancer Institute, Gaithersburg, USA,
 september 2003 tot september 2004.

Bijlage 5. Overzicht werkbezoekers Ter Meulen Fonds 1985-heden

H. Landman	RUG Onderzoek van alpha en bèta thalassaemieën d.m.v. restriction enzyme analyse van DNA. Medical College of Georgia, Augusta, USA, februari 1986 tot mei 1986.
E.J. Kuijper	UvA Karakterisering van 150 stammen uit faeces d.m.v. DNA hybridisatie. Center for Disease Control, Atlanta, USA, juni 1987 tot september 1987.
F. van Bel	UL Invloed van verandering in hartfunctie op cerebrovasculaire weerstand en cerebrale bloedsomloopsnelheid in het perinatale asfyctische kind gedurende de postfyctische periode. University of Southern California, Los Angeles, USA, september 1987 tot december 1987.
H.A. Heij	VUA Studiereis om ervaring op te doen met de extra-corporele membraan oxygenator bij pasgeborenen. Children's Hospital, Detroit, USA, oktober 1989 tot november 1989.
I.F.M. de Coo	KUN Onderzoek naar mitochondriële (encephale)myopathieën. National Hospital, Londen, Engeland, mei 1992 tot augustus 1992.
J.J.A. Mooij	RUG Bestudering geavanceerde behandelmethode, operatieve technieken, klinisch wetenschappelijk onderzoek op het gebied van hersentumoren en intracraniale vaatafwijkingen in het bijzonder bij kinderen. The Barrow Neurological Institute, Phoenix, USA, september 1992 tot december 1992.
Th.M. Luider	EUR Onderzoek naar embryonale markers waarmee oogafwijkingen opgespoord en bestudeerd kunnen worden. University of Pennsylvania, Philadelphia, USA, maart en april 1993.
L.B.A. de Vries	EUR Ontwikkeling op het gebied van het fragiele X syndroom, waaronder het klinische onderzoek en het opzetten van grootschalige DNA-diagnostiek voor deze aandoening en de klinische variabiliteit. The Children's Hospital, Denver, USA/Emory University, Atlanta, USA, juni en juli 1994.

H. Ijsselstijn	<p>EUR</p> <p>Onderzoek naar neuro-endocriene cellen in longweefsel bij congenitale hernia diafragmatica.</p> <p>Department of Pathology of the Hospital for Sick Children, Toronto, Canada,</p> <p>april 1996 tot juli 1996.</p>
E.A.M. Janssen	<p>UvA</p> <p>Onderzoek naar de localisatie en functie van het eiwit 'tafazzin', eiwit betrokken bij het Barthsyndroom.</p> <p>Institutio di Genetica Biochimica ed Evoluzionistica, Pavia, Italië,</p> <p>juni tot oktober 1996.</p>
M.L.A. Broekhuizen	<p>EUR</p> <p>Onderzoek naar de haemodynamiek en morfogenese bij normale en abnormale hartontwikkeling.</p> <p>Department of Pediatric Cardiology, University of Rochester, New York, USA,</p> <p>februari en maart 1997.</p>
L.A.J.M. Creuwels	<p>EUR</p> <p>Onderzoek naar de relatie tussen hoeveelheid surfactant proteïne D (SP-D) en recidiverende longinfecties.</p> <p>Arbeitsgruppe Molek. Sufactantbiologie, Universitätsklinikum Charité, Berlijn, Duitsland,</p> <p>januari tot april 1997.</p>
W.D.J. van den Berg	<p>UM</p> <p>Het bestuderen en toepassen van een techniek om presynaptische boutons te meten.</p> <p>McGill University, Montreal, Canada,</p> <p>april 1999 tot juni 1999.</p>
H.G. IJntema	<p>KUN</p> <p>Opheldering van de biochemische functie van het RSK4 eiwit. De ontrafeling van de signaalfunctie cascades waarin het RSK4 eiwit actief is.</p> <p>Institut de Génétique et de Biologie Moléculaire et Cellulaire, Illkirch, Frankrijk,</p> <p>oktober 1999 tot januari 2000.</p>
J.P.W.M. Bakkers	<p>UL</p> <p>Bestudering van specifieke sacchariden die een belangrijke rol spelen bij de embryonale ontwikkeling van vertebraten. Het aanleren van nieuwe technieken, waardoor de embryonale ontwikkeling van het modelorganisme zebrafish beter bestudeerd kan worden.</p> <p>Instituut voor ontwikkelingsbiologie, Universiteit van Keulen, Duitsland,</p> <p>februari 2000 tot mei 2000.</p>
S. Durston	<p>UU</p> <p>MRI onderzoek naar inhibitie bij kinderen. Dit in het kader van een onderzoek naar kinderen met ADHD.</p> <p>Sackler Institute, Cornell University, New York, USA,</p> <p>maart 2000 tot september 2000.</p>

J.M. Veltmaat	UU Onderzoek naar de rol van transcriptiefactor Snail in aspecten van de epitheel-mesenchym-transitie die leidt tot vorming van parietaal endoderm in het muizen-embryo. Institut Curie, Parijs, Frankrijk, april 2000 tot juli 2000.
S.R.D. van der Schoor	EUR Onderzoek naar het splanchnische aminozuurmetabolisme bij prematuren. Baylor College of Medicine, Nutrition Research Center, Houston, USA, mei 2000 tot september 2000.
V.W.V. Jaddoe	EUR Onderzoek naar maternale determinanten van verschillende prenatale en postnatale groeipatronen bij de foetus en zuigeling. Environmental Epidemiology Unit, University of Southampton, Engeland, juni 2000 tot augustus 2000.
L.W.E. van Heurn	UM Bekwamen in open en endoscopische technieken voor intra-uteriene chirurgie, inclusief de voor- en nazorg voor moeder en kind. Fetal Treatment Center, San Francisco, USA, oktober 2001 tot november 2001.
I.R.M. Stec	UL Klinisch en moleculair genetisch onderzoek aan patiënten met Wolf Hirschhorn Syndrome. Department of Medical Genetics, Haartman Institute University of Helsinki, Finland, mei 2001.
N.N. van der Wel	UvA Onderzoek naar subcellulaire transportroutes van het antigeen presenterende eiwit CD1 in relatie tot mycobacterie infecties. Harvard Medical School, Boston, USA, augustus 2000.
A.S. Brooks	EUR Klinische en moleculair genetische aspecten van anatomische afwijkingen. Centrum voor Menselijke Erfelijkheid, Leuven, België, oktober 2000 tot januari 2001.
H.J.A. van Bakel	KUN Het opdoen van kennis met Event Related Potentials onderzoek bij baby's en jonge kinderen. Centre for Brain and Cognitive Development, Londen, Engeland, april en mei 2001.

T.N. Wijmenga	<p>UU</p> <p>Onderzoek naar de moleculaire mechanismen van coeliaki. Cancer Genetics Branch of the National Human Genome Research Institute, Bethesda, USA, september 2001 tot maart 2002.</p>
M.G. Rots	<p>RUG</p> <p>Onderzoek naar genterapie ter behandeling van neuroblastoma. Het onderzoek richt zich op het verhogen van de efficiëntie en specificiteit van deze therapie. Gene Therapy Center, University of Alabama, Birmingham, USA, april 2001 tot juli 2001.</p>
E.M. van der Meulen	<p>UU</p> <p>Een genetische studie naar Attention Deficit Hyperactivity Syndrome bij kinderen. Onder anderen wordt het effect van mutaties van het DRD4 en DAT-1 gen op de ernst van het ziektebeeld bepaald m.b.v. regressie analyses. Harvard Institute of Psychiatric Epidemiology and Genetics, Boston, USA, februari 2002 tot mei 2002.</p>
S.B. Geutskens	<p>EUR</p> <p>Aanleren van het kweken van foetale muis pancreas, dit in het kader van onderzoek naar diabetes type I. Haartman Institute, Helsinki, Finland, april tot mei 2002.</p>
N.M. van Atteveldt	<p>UM</p> <p>Het uitvoeren en analyseren van functioneel MRI onderzoek met kinderen. Sackler Institute for Developmental Psychobiology, Cornell University, New York, USA, mei tot juni 2002.</p>
M.M. van Haelst	<p>EUR</p> <p>Het localiseren en identificeren van het gendefect in een acromegale vorm van dominant erfelijke overgroei zonder endocriene afwijkingen. Great Ormond Street Hospital for Sick Children, Londen, Engeland, juli 2002 tot september 2002/januari 2003 tot april 2003.</p>
D. de Goede	<p>RUG</p> <p>Inzicht verkrijgen in de rol die werkwoorden spelen in het begrijpen van gesproken taal en in werkwoordverplaatsing. Dit is van belang bij de behandeling bij kinderen met specifieke taalstoornissen. Department of Psychology, University of California, San Diego, USA, oktober 2002 tot december 2002.</p>

M.A. Oudijk	UU Onderzoek naar de relatie tussen het Lange QT syndroom en het Sudden infant death syndrome (wiegedood). Department of Gynaecology, University of Göteborg, Zweden, oktober 2002 tot december 2002.
L.A.A. de Jong	RUG Het ontwikkelen van een niet radio-actieve receptor assay voor geneesmiddelen met een affiniteit tot de dopamine-D2 of mu-opioïd receptor. Bioanalytical and Drug Discovery Unit, Baltimore, USA, november 2002 tot januari 2003.
M.L.M. Lamfers	VUA Het ontwikkelen van een tumor-selectief oncolytisch adeno-virus met anti-invasie en anti-angiogenese eigenschappen voor de behandelingen van maligne gliomen. Molecular Neuro-oncology Department, Massachusetts General Hospital, Boston, USA, april 2003 tot juli 2003.
A.S. Bergshoeff	KUN Onderzoek naar het effect van de doseringsmethoden van Nelfilavin in HIV-1 geïnfecteerde kinderen; dosering op basis van lichaamsgewicht versus lichaamsoppervlak. Thai Red Cross Society, Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand, januari 2003 tot maart 2003.
C.A.R. Lok	UvA Onderzoek naar de rol van micropartikels bij het ontstaan van endotheel disfunctie bij preeclampsie. Institute for Clinical Science, Karolinska Institutet, Stockholm, Zweden, april 2003.
P. van Eijsden	UU Met behulp van MRS non-invasief veranderingen in het excitatoire en inhibitorische neurotransmitter metabolisme bestuderen in het juveniele pilocarpine model voor chronische epilepsie. Magnetic Resonance Center for Research in Metabolism & Physiology, Yale University, New Haven, USA, mei 2003 tot oktober 2003.
J. Mulder	RUG Uitzicht op een behandeling van cholestatische leverziekten bij kinderen door beïnvloeding van de transcripcionele regulatie van hepatische transportsystemen. Department of Pediatrics, Texas Children's Liver Center, Baylor College of Medicine, Houston, USA, september 2003 tot februari 2004.

J.M. Geelen	<p>KUN</p> <p>Onderzoek naar de pathogenese van het hemolytisch-uremisch syndroom in een circulerend systeem.</p> <p>Department of Cardiovascular Medicine, Hammersmith Hospital, Londen, Engeland, september 2003 tot februari 2004.</p>
T. Plösch	<p>RUG</p> <p>RNAi gemedieerde gene knock-down in muizen.</p> <p>Waisman Center, University of Wisconsin, Madison, USA, juli en augustus 2003.</p>
D. Pinto	<p>UU</p> <p>De genetische achtergrond van idiopathische gegeneraliseerde epilepsie: genoom linkage mapping voor fotosensitieve epilepsie.</p> <p>Gene Mapping Center, Max-Delbruck-Centrum for Moleculair Medicin Berlin-Buch, Duitsland, juli tot oktober 2003.</p>